

Politolog: „Zamach na Trumpa zapewnia mu wygrane wybory” »10

Jak bezpiecznie przetrwać upały? »11

Trzy dziesięciolecia rządów ostatniego dyktatora Europy »12-13

Lato dla złodziei to okres „pracowity” »20

Czego można się spodziewać w II kadencji Gitanasa Nausėdy?

Fot. Dainius Labutis, ELTA

Gitanas Nausėda oficjalnie rozpoczął drugą kadencję, która potrwa pięć lat. Politolog Mariusz Antonowicz uważa, że w ciągu pierwszej kadencji prezydent tylko się uczył bycia politykiem, zaś więcej o postawie politycznej głowy państwa będzie można się dowiedzieć po jesiennych wyborach do Sejmu. »6-7

Litewski na sto punktów? To jest możliwe!

»8-9

ISSN 1392-0405

Polscy wojskowi z darami dla wileńskiego hospicjum

»14-15

KURIER
WILEŃSKI

Ukazuje się
od 1 lipca 1953 r.

Birbynių g. 4a,
02121-30 Vilnius,
Lietuvos Respublika,
tel. +370 526 084 44

Redaktor naczelny:
Robert Mickiewicz
(redaktor@kurierwileński.lt)

Zastępcy red. naczelny:
Brygita Łapszewicz
(b.lapszewicz@kurierwileński.lt)
Apolinary Klonowski
(ds.online)
(a.klonowski@kurierwileński.lt)

Dziennikarze:
Honorata Adamowicz,
Aleksander Borowik,
Justyna Giedrojć,
Rajmund Klonowski,
Anna Pieszko,
Antoni Radczenko,
Marian Paluszkiwicz
— fotoreporter.

Dział Promocji:
Andrzej Podworski
— prenumerata
(tel. +370 685 040 84,
kolport@kurierwileński.lt),
Jolanta Balkiewicz — reklama
(tel. +370 260 84 44,
reklama@kurierwileński.lt).

Wydawca: Vš „Kurier Wileński”

Druk: Vš „Vilnijos žodis”

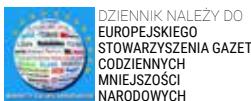
Nakład: 2500 egz.

*Materiałów niezamówionych
redakcja nie zwraca.*

*Redakcja zastrzega sobie prawo
do skracania i adiustacji
tekstów.*

*Za treść ogłoszeń redakcja nie
odpowiada.*

*Opinie Czytelników zawarte
w ich listach nie zawsze są
zbieżne z opinią redakcji.*

Projekt finansowany ze środków
Kancelarii Prezesa Rady Mini-
strów w ramach konkursu Polonia
i Polacy za Granicą 2023-2024.

Publikacja wyraża jedynie poglądy
autorów i nie może być utożsa-
miana z oficjalnym stanowiskiem
Kancelarii Prezesa Rady Mini-
strów i Fundacji „Pomoc Polakom na
Wschodzie” im. Jana Olszewskiego.

Aleksander Borowik

Wszechobecne stało się na świecie dążenie do równouprawnienia płci, zawodów czy zarobków. Np. w ogłoszeniach o pracę nie można już podawać po prostu — „potrzebna kasjerka”, ale trzeba obowiązkowo dodać, że i „kasjusz”, tfu, „kasjer”.

W jednej z krajowych sieci handlowych poszli jeszcze dalej. Są na tyle usłużni, że nie tylko mają dla niepełnosprawnych specjalne miejsca do parkowania, ale pomyśleli też o szerszych objętościowo postojach dla kierowców z rodzinami. Ba, są też stojaki dla rowerów i metalowe pętla dla psiaków.

PSY DO 18 KG

I tu — uwaga — nowość dla szczekających przyjaciół klientów sklepu. Na drzwiach pojawiły się nalepki „Do 18 kg” z psią podobizną... Że co — że naprawdę można wejść ze swoim pupilem do przyjemnie chłodzonej hali z towarami?! Ależ tak, ale opasłe jak krowy bernardyńskie prosimy zostawić w przedpokoju...

Znajoma, która ma małą, białą „bołonkę”, mówiła, że raz zaryzykowała i poszła na zakupy z psinką w koszu. Biedna, tzn. psinka, niemal oszalała od takiej dawki zapachów, kolorów i dźwięków. Zaczęła tak za-

Komentarz dnia

Psie równouprawnienie

łośnie skomleć i szczekać, że jej opiekunka postanowiła, że będzie to ich ostatni wspólny „wypas”.

REKORDZISTA KEFIR

Ale stop! A co z kotami? Jeżeli będą na smyczy, to może ochroniarz ich nie pogoni...

W Rosji żyje największy kot świata — Kefir. Waży 12,5 kg i mierzy ponad metr długości. Czyli trafia w widełki wagowe i można z nim do naszego sklepu. Jeżeli tylko jego pan(i) nie ma zakazu wjazdu do UE...

„GRUBE” STEWARDESSY

A teraz o wadze na pokładzie samolotu. Na chińskie linie lotnicze Hainan Airlines spadła fala ostrej krytyki po tym, jak wprowadziły nową politykę dotyczącą tego, ile powinna ważyć... stewardessa! Otóż taka pokładowa piękność zostanie natychmiast „czasowo uziemiona”, jeśli o 10 proc. przekroczy „standardową wagę”. Przykładowo, dla osoby mierzącej 165 cm to 55 kg.

ILE ZARABIAJĄ?

I jeszcze o tym, co lubimy najbardziej — liczyć cudze pieniądze. Tak więc, ile zarabiają stewardessy? Zaczniemy z bardzo daleka — Zjednoczone Emiraty Arabskie. Średnie miesięczne zarobki stewardess są na poziomie ok. 9 770 dirhamów (ok. 2 500 euro). Do tego jest służbowe mieszkanie, diety na wyżywienie, darmowy transport do pracy, a przy okazji — możliwość podróżowania. Na Litwie węgierskie, tzw. tanie, linie lotnicze Wizz Air

oferują miesięczny zarobek w wysokości 2 200 euro, ale w zależności od kwalifikacji płać i do 3 000 euro.

ZAKAZ TATUAŻY!

Ale węgierskie linie lotnicze stawiają i wymagania. Po pierwsze, kandydatki muszą mieć ukończone 18 lat i mieć co najmniej 165 cm wzrostu. Wymagane jest też wykształcenie średnie albo wyższe oraz swobodne porozumiewanie się w mowie i piśmie w języku angielskim i litewskim. Przewodniczki przestworzy muszą też umieć pływać! I — uwaga! Pokładowe piękności nie mogą mieć „skórnych” upiększeń, czyli tatuaży na... częściach ciała widocznych podczas noszenia munduru.

A CO ZE STEWARDAMI?

I tu ciekawostka dotycząca równouprawnienia. Choć linie lotnicze w swoich ogłoszeniach wymagają co do płci nie podają, ale jak wiadomo z nieoficjalnych źródeł, mężczyźni na rozmowach kwalifikacyjnych mają jednoznacznie trudniej.

WAŻENIE... PASAŻERÓW!

I jeszcze nowość „wagowa”. Pasażerowie przed lotem są ważeni, bo chodzi o bezpieczeństwo lotu. Finnair nie jest pierwszą, a zapewne i nie ostatnią linią, która waży pasażerów. Wcześniej zrobiły to Air New Zealand, Korean Air, Hawaiian Airlines i Uzbekistan Airlines. Coraz więcej linii lotniczych żąda, by ponadgabarytowi pasażerowie, którzy nie mieszczą się w swoich fotelach, kupowało bilety na dwa miejsca. ■

W Ogrodzie Bernardyńskim w Wilnie odbył się koncert młodej polskiej pianistki Jagody Stanickiej. Koncert zamknął cykl koncertów „Kristupo Piknikai” (Pikniki Krzysztofa). Współorganizatorem koncertu jest Ambasada RP w Wilnie. Fot. Marian Paluszkiwicz

Umowa ws. lądowego połączenia sieci energetycznych Polski i Litwy

Operatorzy przesyłowi energii elektrycznej z Polski i Litwy — PSE i Litgrid podpisali porozumienie ws. współpracy przy budowie Harmony Link — drugiego połączenia elektroenergetycznego między naszymi krajami — w wariantcie linii lądowej.

Jak poinformowali w poniedziałek 15 lipca operatorzy, porozumienie określa zasady współpracy przy budowie nowej, dwutorowej linii prądu zmiennego o napięciu 220 kV pomiędzy stacjami Ełk Bis w Polsce i nową stacją Giziai na Litwie. Na potrzeby połączenia PSE wybudują również dwie nowe stacje — Norki i Wigry. Zmodernizowana zostanie również istniejąca linia 220 kV Ostrołęka — Ełk Bis.

Operatorzy zaznaczyli, że do końca 2024 r. PSE

i Litgrid podejmą tzw. ostateczną decyzję finansową, co umożliwi rozpoczęcie przygotowań do przetargu oraz pozyskania niezbędnych pozwoleń. Zgodnie ze wstępnym harmonogramem przetargi na prace budowlane zostaną przeprowadzone w 2026 r., a nowe połączenie zostanie oddane do użytku do końca 2030 r.

W kwietniu 2023 r. PSE i Litgrid anulowały przetargi na budowę Harmony Link w wariantcie podmorskiego połączenia HVDC. Wynikało to ze znacznego wzrostu kosztów zakupu kabla i stacji przekształtnikowych. Operatorzy systemów przesyłowych Polski i Litwy kontynuowali projekt, poszukując rozwiązań pozwalających na obniżenie kosztów inwestycji oraz jej realizację w najkrótszym możliwym czasie. Jedną

z analizowanych opcji była budowa linii lądowej.

W czerwcu 2024 operatorzy systemów przesyłowych Estonii, Łotwy, Litwy i Polski otrzymali studium wykonalności oraz rezultaty pierwszej fazy testów przepływów mocy, przygotowane przez gdański oddział Instytutu Energetyki. Potwierdziły one, że realizacja połączenia Harmony Link w wariantcie lądowym jest wykonalna technicznie, a parametry pracy połączonych systemów będą równie dobre jak w przypadku połączenia morskiego.

Zgodnie z obecnym planem kraje bałtyckie mają zsynchronizować swoje sieci elektroenergetyczne z Europą kontynentalną i odłączyć się od poradzieckiego pierścienia BRELL w lutym 2025 r.

Zw.lt

Imieniny

16 lipca

Andrzeja, Bartłomieja, Benedykta, Ermergarda, Eustazji, Fausta, Irmergarda, Mariki, Ryty, Stefana, Walentego

17 lipca

Akwilina, Aleksa, Andrzeja, Anety, Bogdana, Donata, Feliksa, Januarii, Konstancji, Leona, Marceliny, Rufina, Teodota

Cytat dnia

„NATO będzie wspierać Ukrainę i ostatnio zwiększyliśmy nasze wsparcie... Ale polityka NATO pozostaje niezmienną — nie będziemy uczestniczyć w tym konflikcie. Nie stanemy się częścią konfliktu. Dlatego wspieramy Ukrainę w niszczeniu rosyjskich samolotów, ale NATO nie będzie w to bezpośrednio zaangażowane” — powiedział sekretarz generalny NATO Jens Stoltenberg, poproszony o komentarz na temat pomysłu zestrzelenia przez Polskę rosyjskich rakiet nad terytorium Ukrainy, lecących w stronę polskiej granicy.

Liczba dnia

4,7 proc. rok do roku — o tyle wzrósł w drugim kwartale br. produkt krajowy brutto (PKB) Chin. Jest to niższe od oczekiwanego tempa ożywienia gospodarczego. Ekonomisci, zakładali, że wyniesie 5,1 proc.

Uwaga. Niektórym mieszkańcom rej. wileńskiego są zwracane opłaty za porządkowanie odpadów

Samorząd Rejonu Wileńskiego informuje, że niektórym płatnikom opłat lokalnych Samorządu Rejonu Wileńskiego zwracane są opłaty za porządkowanie odpadów komunalnych, które nie zostały rozpoznane i nieprzydzielone ze względu na niepoprawne dane. Kwota jest zwracana na rachunek bankowy osoby, która wpłaciła.

„Z powodu zakłóceń w funkcjonowaniu systemów informatycznych, które powstały w wyniku cyberataku w grudniu 2023 r., zmieniono kody płatników opłat lokalnych. Dlatego obecnie nie jest możliwa identyfikacja niektórych płatników ze względu na nieokreślony lub zmieniony kod płatnika” – mówi Mirosław Roma-

nowski, kierownik Wydziału Gospodarki Terenowej.

Aby skutecznie wywiązać się ze swoich zobowiązań finansowych, mieszkańcy zachęceni są do niezwłocznego sprawdzenia swoich danych, a po otrzymaniu zwrotu pieniędzy do dokonania nowej wpłaty, gdzie konieczne jest podanie prawidłowego kodu płatnika (znajdziesz go w powiadomieniu o płatności) i adresu obiektu. Użytkownikom szablonów przelewów należy także sprawdzić informację w zapisanych szablonach płatności.

Uwaga. Płacąc za inną osobę, należy podać jej imię i nazwisko, adres, adres obiektu oraz kod płatnika.

Opłatę można już uiścić również na samoobsługowej stronie

internetowej <https://ekomoke-tojas.vrsa.lt>

Samorząd przypomina, że mieszkańcy rejonu wileńskiego mogą szybciej i wygodniej otrzymać drogą elektroniczną powiadomienia informacyjne o kwotach do zapłaty. Płatnicy opłat lokalnych, którzy chcą otrzymywać informacje e-mailem, proszeni są o poinformowanie o tym administratorów opłat drogą e-mailową na adres rinkliava@vrsa.lt, podając imię i nazwisko, adres obiektu, adres e-mail i numer telefonu kontaktowego. ■

Artykuł przygotowano na podstawie informacji Samorządu Rejonu Wileńskiego

W ubiegłym roku pracowało prawie 70 proc. osób w wieku od 55 do 64 lat

W 2023 roku na Litwie pracowało 69,1 proc. osób w wieku od 55 do 64 lat. To jeden z najwyższych wskaźników w UE, w poniedziałek, 15 lipca, podała Służba Zatrudnienia w oparciu o dane Eurostatu.

Według danych służby, zatrudnienie wśród osób starszych na Litwie w ub. roku było wyższe niż średnia unijna i zbliżone do poziomu zatrudnienia takich osób w Bułgarii, na Węgrzech i Łotwie. Więcej osób starszych pracowało tylko w Szwecji, Estonii i Holandii. Na Litwie w wieku 55-64 lat częściej pracują kobiety, w całej UE – mężczyźni.

„Nie wykluczone, że część kobiet w starszym wieku nie może sobie pozwolić nie pracować – częściej pracują ze względów materialnych, raczej z braku środków do życia niż z powodu chęci wyrażenia siebie czy zaspokojenia potrzeb społecznych” – powiedziała wicedyrektorka Służby Zatrudnienia Giedrė Sinkevičė.

W porównaniu do osób pracujących z innych grup wiekowych w ciągu ostatnich pięciu lat zatrudnienie wśród osób starszych na Litwie było o około 4 proc. niższe niż średnia krajowa. W ub. roku 4 tys. osób powyżej 50. roku życia zostało zatrudnionych

po otrzymaniu przez pracodawcę dofinansowania (zwrotu części kosztów wynagrodzenia takiego pracownika).

Na 1 lipca br. pracy poszukiwało 60,2 tys. osób powyżej 50. roku życia. Bezrobocie w tej grupie wiekowej wynosi na Litwie 10,1 proc. (ogólnie stopa bezrobocia na Litwie wynosi 8,5 proc.). W I półroczu br. za pośrednictwem

Służby Zatrudnienia pracę znalazło 28 tys. osób w starszym wieku, w ubiegłym roku – 50 tys.

W 2023 r. wiek emerytalny dla kobiet na Litwie wynosił 64 lata, dla mężczyzn – 64 lata i 6 miesięcy. W 2026 r. wiek emerytalny dla kobiet i mężczyzn będzie wynosił 65 lat. ■

wilnoteka.lt, bns.lt

W I półroczu br. za pośrednictwem Służby Zatrudnienia pracę znalazło 28 tys. osób w starszym wieku **Fot. Marian Paluszkiwicz**

Kowieński Ratusz otwarty dla zwiedzających

Po trwającym dwa lata remoncie oddano do użytku Ratusz w Kownie. Można tu będzie obejrzeć nowoczesną ekspozycję przybliżającą dzieje miasta od czasów dawnych po współczesność.

Justyna Giedrojć

„Ratusz jest głównym symbolem Kowna jako miasta wolnego. Wzniesiony w XVI w. budynek przeszedł wiele transformacji, zawsze pozostając ważnym punktem na mapie miasta” — mówił podczas uroczystości otwarcia mer miasta Visvaldas Matijošaitis.

WIZYTÓWKA KOWNA

Budowę „białego łabędzia” rozpoczęto w 1542 r. Jego sylwetka i w czasach dzisiejszych dominuje nad panoramą Starówki, najbardziej reprezentacyjnej zabytkowej części Kowna. W XVI w. było to tętniące życiem miejsce — na piętrze mieściła się siedziba miejskich władz, na parterze — targowisko, w piwnicach znajdowały się magazyny oraz więzienie. Z wieży obserwowano okolice na wypadek pożaru czy najazdów na miasto. Po remoncie w Ratuszu zaprezentowana została ekspozycja muzealna, udostępniono wejście na wieżę i poddasze, będą odbywały się tam także, jak dotychczas, śluby cywilne oraz miejskie uroczystości.

NOWOCZESNA EKSPOZYCJA

Dotychczas Kowno nie posiadało ekspozycji poświęconej historii miasta. W 2017 r. władze miejskie postanowiły stworzyć nowoczesną ekspozycję, która zapoznałaby oglądających z historią, teraźniejszością oraz przyszłością ambitnego i rozrastającego się miasta.

— Nie mieliśmy zamiaru pełnić funkcji muzeum krajoznawczego, gdzie chronologicznie zostałyby przedstawione wydarzenia nawiązujące do dziejów Kowna. W tworzenie modernistycznej ekspozycji zaangażowali się specjaliści ponad stu różnych dziedzin. Pracownicy muzealni, architekci, historycy, urbaniści, edukolodzy, antropolodzy, dramaturdzy, socjolodzy, artyści, specjaliści technologii informacyjnych i wielu innych — opowiada „Kurierowi Wileńskiemu” Justina Dziakevičienė,

Koszty prac restauratorsko-konserwatorskich Ratusza wyniosły blisko 7 mln euro **Fot. kaunas.lt**

kierowniczką ds. innowacji Muzeum Miejskiego w Kownie.

Na nową ekspozycję składa się ponad 800 eksponatów. Są to przedmioty pochodzące z różnych okresów o najprzeróżniejszej tematyce. Są wśród nich m.in. rekwizyty nawiązujące do drużyny koszykarskiej Žalgiris czy jej czołowego reprezentanta Arvydasas Sabonisa.

WIĘCEJ PRZESTRZENI DLA ZWIEDZAJĄCYCH

Przed rekonstrukcją duża część przestrzeni Ratusza nie była dostępna dla zwiedzających.

— Jednym z naszych celów było udostępnienie możliwie największej ilości pomieszczeń, stworzenie miejsca uczęszczanego i ruchliwego. Jednym z najważniejszych akcentów całego projektu jest poddasze, na którym powstał pawilon. Będą tu odbywały się wystawy oraz różne przedsięwzięcia — wyjaśnia rozmówczyni.

Podczas trwającego dwa lata remontu przeprowadzono kompleksową renowację budynku. Wewnątrz zdemonstrowano powstałe w czasach sowieckich przegrody, zainstalowano windę. To

ułatwiło dostęp większej liczbie ludzi. Uwzględnione zostały także potrzeby osób z niepełnosprawnościami — w wielu miejscach usunięto przeszkody, część ekspozycji można obejrzeć wirtualnie. Zainstalowano nowe schody, które prowadzą do wież ratuszowych oraz na poddasze.

KONSTRUKCJA ZE SZKŁA I STALI

Tu też zaszły najbardziej dostrzegalne zmiany. Powstał pawilon wykonany ze szkła i stali. Przezroczyste ściany konstrukcji pozwalają obejrzeć autentyczne XVII-wieczne drewniane belki. W trakcie rekonstrukcji odrestaurowano także sale reprezentacyjne, fasadę, przeprowadzono rekonstrukcję niektórych elementów wyposażenia, zainstalowano oświetlenie oraz system hydroizolacji. Wszystkie prace były kontrolowane przez specjalistów ochrony zabytków.

Koszty prac restauratorsko-konserwatorskich wyniosły blisko 7 mln euro. Ostatni większy remont Ratusza przeprowadzono w latach 1836–1837, następnie budynek odrestaurowano w latach 1969–1973. ■

Czego można się spodziewać w II kadencji Gitanasa Nausėdy?

Antoni Radczenko

Zaprzysiężenie odbyło się w Sejmie 12 lipca. „W ciągu pięciu lat, które dzieli jedno a drugie zaprzysiężenie, zrobiliśmy naprawdę dużo. Wzmocniliśmy państwo. Nie patrząc na kryzysy i wstrząsy, nie tylko zachowaliśmy gospodarkę, ale wyciągnęliśmy pomocną dłoń do ludzi, chroniąc ich miejsca pracy i zarobki. Zmniejszyliśmy przepaść społeczną. Tworzyliśmy Litwę, która dba i pomaga tym, którzy tego najbardziej potrzebują. Tworzyliśmy mocniejszą, sprawliwszą, ekologiczną i innowacyjną Litwę” — oświadczył po złożeniu przysięgi prezydent.

„ZGODA I WSPÓLNY WYSIŁEK”

Przewodnicząca Sejmu Viktorija Čmilytė-Nielsen w swej mowie gratulacyjnej oświadczyła, że w polityce nie można się miotać i omijać konfrontacji. „Jest ku temu tylko jedna droga. Zgoda i wspólny wysiłek skierowany w jednym kierunku. Zgoda to polityczne i ludzkie porozumienia, których podstawowym celem jest demokracja, dobrobyt mieszkańców i bezpieczne życie kraju” — zaznaczyła polityk.

DECYZJA PREMIER

Z kolei premier Ingrida Šimonytė, w odróżnieniu od poprzednich szefów rządu, zrezygnowała z mowy gratulacyjnej. „Ścisłego kanonu dla inauguracji, który jest posiedzeniem Sejmu, nie ma. Scenariusz ceremonii każdorazowo szykuje specjalna komisja. Po konsultacjach z Sejmem, postanowiono, że mowy przewodniczącej Sejmu oraz prezydenta w pełni wypełnią treść wydarzenia” — skomentowała swą decyzję premier. Šimonytė zrezygnowała również z uczestnictwa w wieczornym przyjęciu w pałacu prezydenckim.

Decyzja premier została skrytykowana przez polityków. „Oceniam źle. Trzeba potrafić przekroczyć swe am-

Gitanas Nausėda został zaprzysiężony na nową kadencję 12 lipca w Sejmie
Fot. Robertas Dačkus, Irp.lt

bicje” — powiedział dziennikarzom socjaldemokrata Algirdas Sysas. „Naprawdę nie warto w takich miejscach demonstrować jakichś własnych ambicji. Też kiedyś przegrałem. Tylko trzeba pamiętać, że to (inauguracja — przyp. red.) jest zaszczytem, to jest historyczna chwila, w której premier powinien uczestniczyć i szanować tradycje, które się wytworzyły” — ocenił były premier Saulius Skvernelis.

„POLITYKA BĘDZIE PODOBNA”

Pierwsza kadencja Gitanasa Nausėdy rozpoczęła się w 2019 r., druga skończy się w roku 2029. Czego można oczekiwać od ośrodka prezydenckiego przez najbliższe pięć lat?

— Gitanas Nausėda przyszedł spoza polityki, dlatego przez pierwszą kadencję, tak naprawdę, tylko się uczył uprawiać politykę. W przypadku polityki zagranicznej to ukształtował pewne podstawy. Przyjeżdża na jakieś międzynarodowe spotkanie, wygłasza swoje stanowisko i potrafi dostosować się do pewnego bloku lub grupy państw, które mają podobne poglądy. Wszystko wskazuje na to, że w drugiej kadencji jego polityka zagraniczna będzie podobna. Nic nie wskazuje na to, że prezydent jest tą

osobą, która potrafi zaproponować światu nową ideę dla UE lub NATO. Wyjść z inicjatywą stworzenia nowej koalicji państw, która będzie przełamywała pewne tematy tabu na arenie międzynarodowej — komentuje dla „Kuriera Wileńskiego” Mariusz Antonowicz, politolog z Instytutu Stosunków Międzynarodowych i Nauk Politycznych Uniwersytetu Wileńskiego.

KONTROWERSYJNI GOŚCIE

Wieczorem 12 lipca w pałacu prezydenckim odbyło się przyjęcie dla ok. 2 tys. osób. Wśród gości byli politycy, społecznicy oraz przedstawiciele świata kultury oraz nauki. Kontrowersje wzbudziła również część osób zaproszonych. Wśród gości znalazł się znany ze swych antysemitkich wypowiedzi polityk Remigijus Žemaitaitis, oskarżany o biznesowe powiązania z Rosją mer Kowna Visvaldas Matijošaitis, skazany za nepotyzm mer Janowa Mindaugas Sinkevičius, czy znany z prokremlowskich wypowiedzi aktor Žilvinas Tratas.

Zaproszenie na przyjęcie poszczególnych osób skrytykował analityk Marius Laurinavičius. „To jest powiązane z bezpieczeństwem.

6.>>

Ta inauguracyjna impreza pokazała, że prezydent i ósrodek prezydencki na bezpieczeństwo narodowe patrzą przez palce” — powiedział dla LRT analityk.

Inny rozmówca publicznego nadawcy, politolog Vytautas Dumbliauskas, zaznaczył, że obecny prezydent poświęca zbyt dużo uwagi rankingom, stąd ci, a nie inni goście, byli obecni na uroczystej kolacji.

POLITYKA I SONDAŻE

Mariusz Antonowicz oświadczył, że warto zaczekać z głębszymi prognozami dotyczącymi drugiej kadencji. Rozmówca sądzi, że bardziej konkretne analizy będzie można przedstawić po wyborach do Sejmu, które odbędą się w październiku.

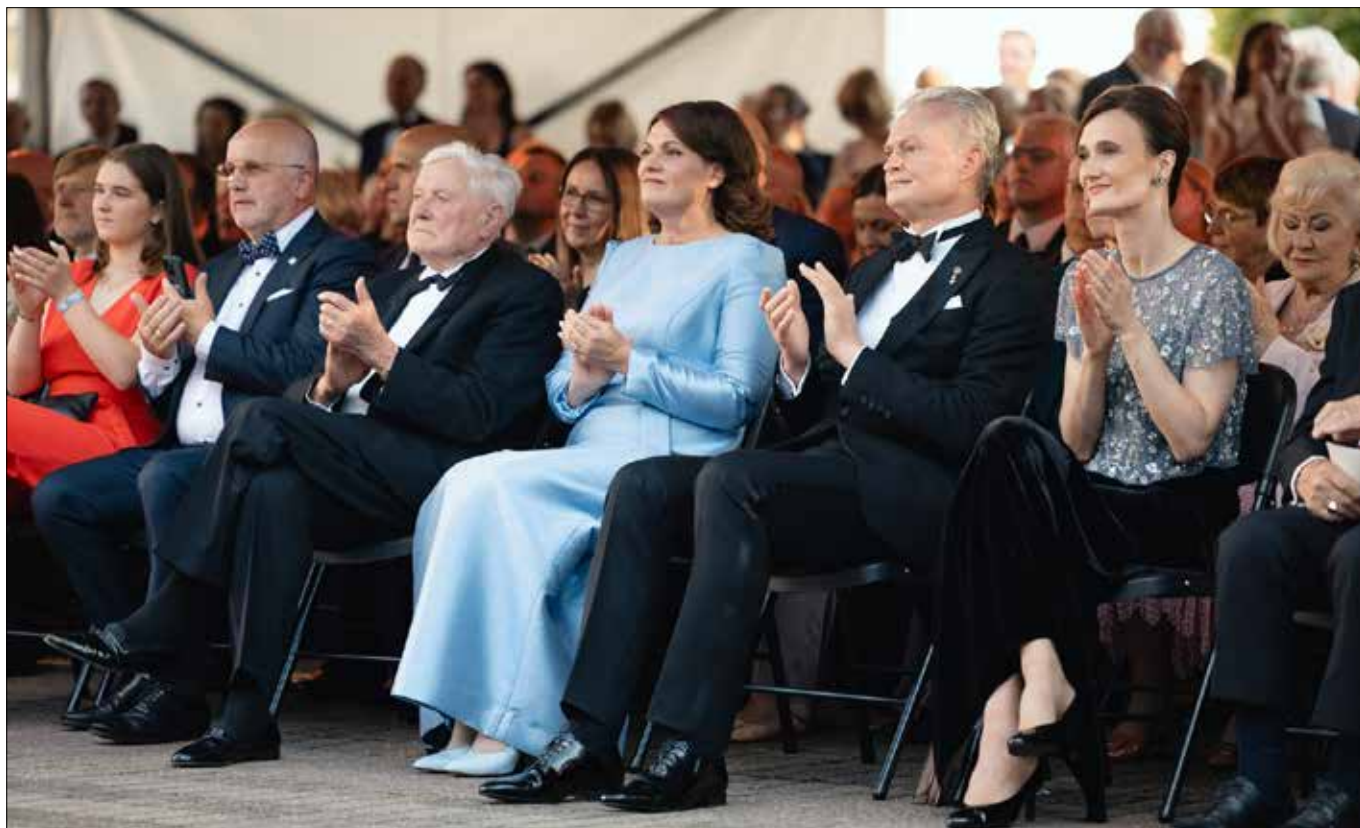
— W przypadku polityki wewnętrznej to podstawowym celem urzędującego prezydenta było zagwarantowanie sobie reelekcji. Zapewnił to sobie poprzez konsekwentne zwalczanie rządu i osobistą walkę z Ingridą Šimonytė. Oczywiście ze strony premier też różne były zachowania. Tym niemniej, były przypadki, kiedy prezydent ewidentnie szedł na

„W przypadku polityki wewnętrznej to jego podstawowym celem było zagwarantowanie reelekcji” — sądzi Mariusz Antonowicz **Fot. Marian Paluszkiwicz**

konflikt. Najlepszym przykładem jest spór o ambasadorów. Powstaje pytanie, jak będzie zachowywał się w drugiej kadencji, ponieważ reelekcja nie wchodzi w grę. Cała jego działalność wskazuje na to, że w dużym stopniu swą politykę opiera na sondażach. Sondaże wskazują, że największą popularnością cieszą się socjaldemokraci. Teraz trochę zachowuje się, jakby był jednocześnie prezydentem

i szefem rządu. Coś na wzór Emmanuela Macrona oraz Wołodymyra Zełenskigo. Jednak więcej o jego postawie będzie można powiedzieć po jesiennych wyborach. Dużo będzie też zależało od jego doradców. Bo tam też z pewnością zajdą zmiany. Odszedł Jarosław Niewierowicz. Mówi się, że może podać się do dymisji Kęstutis Budrys — prognozuje politolog. ■

■ Wieczorem 12 lipca w pałacu prezydenckim odbyło się przyjęcie dla ok. 2 tys. osób **Fot. Eitvydas Kinaitis, lrp.lt**

Litewski na sto punktów? To możliwe!

Joanna Dacewicz, tegoroczna absolwentka z Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Bezdanach w rejonie wileńskim, jest jedną z 314 uczniów na Litwie, którzy w tym roku na egzaminie z państwowego języka litewskiego uzyskali najwyższą notę.

Anna Pieszko

Stanowili oni w tym roku 1,8 proc. spośród 17 357 uczniów zdających ten egzamin.

NIEZWYKLE TRUDNY ORZECH DO ZGRYZIENIA

Dla wielu uczniów nielitewskojęzycznych zdanie państwowego egzaminu z języka litewskiego pozostaje niezwykle trudnym orzechem do zgryzienia. Wraz z ujednoczeniem podstawy programowej i egzaminu z języka litewskiego dla szkół mniejszości narodowych i szkół z litewskim językiem nauczania od kilku lat porównanie wyników matur wypadła na znaczną niekorzyść uczniów ze szkół mniejszości narodowych. Co szczególnie cieszy, pojedynczy maturzyści, niekoniecznie ze stołecznych szkół, są przykładem, że uzyskanie „setki” czy innej wysokiej oceny z tego egzaminu jest możliwe.

— W tym roku naszą szkołę opuści 23 maturzystów. Cieszymy się, że jedna z uczennic uzyskała maksymalny wynik, czyli „setkę”. To zdolna, sumienna, pracowita uczennica, która uczestniczyła w wielu konkursach i olimpiadach. W krajowej Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego zdobyła III miejsce i reprezentowała Litwę na finałowym etapie olimpiady w Warszawie. Myślę, że taka aktywność przełożyła się również na dobre wyniki na maturze — mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Wiesława Wojnicz, dyrektor Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Bezdanach.

RÓWNIIE DOBRE WYNIKI Z INNYCH EGZAMINÓW

Joanna dwukrotnie zaliczyła też udział w olimpiadzie z literatury i języka litewskiego dla szkół

Udanego udziału w Olimpiadzie Literatury i Języka Polskiego Joannie Dacewicz gratulował ambasador RP na Litwie Konstanty Radziwiłł

Fot. Marian Paluszkiwicz

mniejszości narodowych. Musiała w te przygotowania włożyć wiele wysiłku, co z całą pewnością pomogło jej pogłębić wiedzę z tego przedmiotu. W rozmowie z naszym dziennikiem Joanna podkreśla, że, przygotowując się do matury, nie musiała korzystać z korepetycji ani dodatkowych konsultacji.

— Na pewno było dużo odrobionej zwykłej pracy domowej — podkreśla zdobywczyni „setki”. — Myślę, że wynik na maturze zależy od motywacji ucznia, jego pamięci, częściowo od przypadku. Wiele zależy też od wysiłku nauczyciela, od metod nauczania. Chciałabym bardzo podziękować swojej pani od litewskiego Alonie Rynkun, jestem jej bardzo wdzięczna — podkreśla Joanna Dacewicz.

— W domu rozmawiamy po polsku, w moim otoczeniu nie było nikogo, z kim w sposób naturalny mogłabym mówić po litewsku. W szkole zauważyłam, że z łatwością przychodzi mi nauka

gramatyki, interpunkcji, razem też przychodziły nowe słowa po litewsku. Staralam się latem przeczytać przynajmniej dwie pozycje z listy lektur obowiązkowych, inne utwory poznawałam podczas lekcji — opowiada Joanna Dacewicz.

Poza „setką” z litewskiego maturzystka może się pochwalić również dobrymi wynikami innych egzaminów. Kolejne 100 punktów Joanna zdobyła na państwowym egzaminie z języka rosyjskiego, 95 punktów uzyskała na państwowym egzaminie z języka polskiego. Wysokie wyniki uzyskane na maturze z litewskiego i matematyki pozwalają jej ubiegać się o studia na Litwie.

NIERÓWNE WARUNKI

Jak mówi dyrektor Wiesława Wojnicz, część tegorocznych maturzystów zrezygnowała ze zdawania państwowego egzaminu z języka litewskiego.

8.>>

Część uczniów planuje studia w Polsce, część zamierza podjąć naukę w szkołach zawodowych.

— Jak wiemy, warunkiem dostania się na studia wyższe na Litwie jest złożenie państwowego egzaminu z języka litewskiego. Uczniowie uczą się tego języka już od zerówki, ale nie jest on językiem ojczystym. Niektórzy uczniowie dobrze sobie z nim radzą, ale niektórzy obawiają się go składać. Nikt nie zaprzecza, że trzeba go znać, ale mamy nierówne warunki: uczniowie z polskich szkół od pierwszej klasy mają mniejszą liczbę godzin na opanowanie tego przedmiotu, inne są warunki nauczania niż w szkołach litewskich, dlatego uważam, że nauczanie, jak również egzamin muszą być zróżnicowane. Nie oznacza to wcale, że uczniowie będą znali ten język gorzej — podkreśla dyrektor. ■

TVP
WILNO

Joanna Dacewicz reprezentowała w tym roku Litwę podczas międzynarodowej Olimpiady Literatury i Języka Polskiego w Warszawie **Fot. archiwum własne**

Udział uczennicy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych przełożył się również na dobre wyniki na maturze. Na zdjęciu — Joanna (druga od lewej) w gronie laureatów olimpiady polonistycznej na Litwie **Fot. Marian Paluszkiewicz**

Politolog: „Zamach na Trumpa zapewnia mu wygrane wybory”

Honorata Adamowicz

Politolog i publicysta Kęstutis Girnius uważa, że zamach zagwarantował mu zwycięstwo i że nadchodzą rządy republikanów. Podobnie uważa też wielu europejskich i amerykańskich komentatorów.

WYBORCY LUBIĄ ODWAGĘ, SIŁĘ I DETERMINACJĘ

— Ten zamach z pewnością pomoże Trumpowi w wyborach w listopadowych wyborach prezydenckich w USA. Jestem pewien, że wygra. W tym ataku pokazał odwagę, determinację, siłę. A to wyborcom się podoba. To zdjęcie przedstawiające go zakrwawionego i otoczonego przez ochroniarzy, z ręką w powietrzu i machającego amerykańską flagą, jest lakonicznym obrazem. Ten obraz będzie powtarzany w kółko. Dziwnie to zabrzmiało, ale ten atak to dla niego najlepsza reklama, jaka tylko mogła być. Ma ogromne szanse wygrać te wybory — powiedział w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” politolog i publicysta Kęstutis Girnius.

Po zamachu politycy Partii Republikańskiej zaczęli nawet otwarcie oskarżać urzędującego prezydenta USA Joe Bidena i jego sztab o to, że jego sposób mówienia przyczynił się do zamachu. Biden na spotkaniu z darczyńcami z ubiegłego tygodnia, według „Politico”, powiedział, że „ma jedno zadanie — pokonać Donalda Trumpa”. „Jestem absolutnie pewien, że jestem najlepszą osobą, która może to zrobić. Więc skończmy mówić o debacie. Czas, by Trump znalazł się na celowniku” — dodał obecny prezydent Stanów Zjednoczonych.

DEMOKRACI MUSZĄ ZMIENIĆ KAMPANIĘ WYBORCZĄ

— Demokraci będą musieli zmienić swoje wyborcze kampanie po

13 lipca były prezydent USA Donald Trump został postrzelony podczas wiecu wyborczego w Butler w stanie Pensylwania.

„Ten atak to dla Trumpa najlepsza reklama, jaka tylko mogła być” — uważa politolog Fot. EPA-ELTA

tym ataku. A czasu na to nie mają zbyt dużo. Do tej pory ich strategia polegała na tym, że „czas, by Trump znalazł się na celowniku”. O tym było mówione wciąż. Republikanie teraz to wykorzystają przeciwko Demokratom. Po tym ataku jednak już nie będą mogli tego mówić. Nawet niedawno sam Biden powiedział, że czas, by Trump znalazł się na celowniku”. Od teraz, z oczywistych powodów, nie będą mogli tak mówić. Będą musieli zmienić całą swoją kampanię wyborczą. Będą musieli mniej mówić o samym Trumpie, a więcej o Partii Republikańskiej — komentuje Kęstutis Girnius.

ŚWIADKOWIE UPREDZALI FUNKCJONARIUSZY

W sobotę 13 lipca podczas wiecu wyborczego Donalda Trumpa w Butler 20-letni mężczyzna uzbrojony w karabin próbował dokonać zamachu na byłego prezydenta USA. Trump został draśnięty w ucho, jego życiu nic nie zagraża,

opuścił już szpital. Zamachowiec został zastrzelony przez służby.

Zamachu miał dokonać Thomas Matthew Crooks. Zgodnie z tym, co mówili świadkowie obecni na wiecu Trumpa, wiele osób zauważyło postać z karabinem na dachu, oddalonym od sceny o zaledwie 120 m. Ludzie podobno zgłaszali policji i służbom, że mężczyzna jest uzbrojony, ale nikt wówczas nie reagował. W końcu padły strzały. „Wyraźnie było widać, że ma karabin. Wskazywaliśmy na niego. Policja była tam na dole, na miejscu. Mówiliśmy: »Hej, stary, ten facet na dachu ma karabin«. A policja: »Co?« Nie wiedzieli, co się dzieje” — mówił dla BBC News jeden ze świadków. Kolejny świadek twierdził, że on i jego przyjaciele „próbowali ostrzegać policję przez kilka minut, podczas gdy funkcjonariusze Secret Service przyglądali się temu i nie podejmowali żadnych działań, dopóki nie padło od pięciu do ośmiu strzałów” — napisano w serwisie „The New York Post”. ■

Jak bezpiecznie przetrwać upały?

Honorata Adamowicz

Podczas upałów karetki pogotowia dużo częściej wyjeżdżają do osób z chorobami przewlekłymi.

– Podczas upałów mamy o wiele więcej roboty. W tym roku, tak jak zawsze podczas upałów, do pacjentów wyjeżdżamy dużo częściej niż w chłodniejsze dni. Tak naprawdę nie mamy wielu pacjentów, którzy się przegrzali na słońcu. Tacy są także, ale wysoka temperatura przede wszystkim bardzo negatywnie wpływa na osoby, które mają przewlekłe choroby. Często ludzie skarżą się na przyspieszony puls, a u osób z niskim ciśnieniem podczas upałów spada ono jeszcze bardziej i wtedy ludzie mdleją. Mamy więc podczas upałów pełne ręce roboty – mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Mindaugas Kliukas, kierownik ds. rozwoju kwalifikacji i szkoleń w Wileńskim Pogotowiu Ratunkowym.

– Najbardziej niebezpieczne upały są dla osób starszych, zwłaszcza w wieku powyżej 75 lat. Dla tych, którzy cierpią na choroby przewlekłe. Do upałów trudno się przystosowują niemowlęta i dzieci w wieku poniżej 18 lat, osoby samotne, kobiety w ciąży, osoby z nadwagą, z poważną niepełnosprawnością fizyczną lub umysłową, osoby regularnie przyjmujące leki, mieszkańcy miast, zwłaszcza mieszkający na najwyższych piętrach budynków i/lub w budynkach z oknami wychodzącymi na południe – mówi Kliukas, kierownik ds. rozwoju kwalifikacji i szkoleń w Wileńskim Pogotowiu Ratunkowym.

Podczas upałów temperaturę w pomieszczeniu należy sprawdzać między 8:00 a 10:00 rano, o 13:00 i w nocy po 22:00. Optymalna temperatura w pomieszczeniu powinna wynosić poniżej 32 st.C w ciągu dnia i poniżej 24 st. C w nocy. Temperatura ta jest szczególnie ważna dla osób wrażliwych na ciepło. Okna należy otwierać tylko wieczorem i wczesnym rankiem, gdy temperatura powietrza spadnie. W ciągu dnia należy starać się używać jak najmniej urządzeń elektrycznych i sztucznego światła, ponieważ są one źródłem dodatkowego ciepła. Lepiej nie używać zasłon w ciemnych kolo-

W ekstremalnym upale należy splukać się chłodną wodą lub wytrzeć wilgotnym ręcznikiem lub gąbką **Fot. Marian Paluszkiewicz**

rach lub metalowych żaluzji, ponieważ pochłaniają one ciepło. Należy też w pomieszczeniach trzymać rośliny domowe, ponieważ pomagają one schłodzić pomieszczenie.

Najbardziej niebezpieczną porą na zewnątrz jest czas między 11 rano i 5 po południu. Należy ograniczyć czas spędzany w gorącym otoczeniu, unikać opalania się i wystawiania na bezpośrednie działanie promieni słonecznych, a szczególnie niebezpieczne jest zasypianie na słońcu. Podczas pracy w upale pracownicy potrzebują specjalnych przerw w chłodzie, których czas trwania i częstotliwość zależą od decyzji pracodawcy, ale nie mogą one mieć miejsca rzadziej niż co 1,5 godziny. W żadnym wypadku nie wolno zostawiać dzieci samych w samochodach. Samochody nagrzewają się bardzo szybko i dzieci mogą doznać udaru cieplnego. Należy sprawdzić, czy powierzchnia fotelika dziecięcego i pasów bezpieczeństwa nie jest zbyt gorąca, aby zapobiec poparzeniu.

W ekstremalnym upale należy splukać się chłodną wodą lub wytrzeć się wilgotnym ręcznikiem lub gąbką. Warto nosić odpowiednią odzież: lekką, luźną, wykonaną z naturalnych tkanin, które dobrze odprowadzają pot. Dobrze jest unikać tkanin syntetycznych. Należy chronić głowę kapeluszem, innym nakryciem głowy lub parasolem i stosować filtry przeciwsłoneczne.

Starajmy się pić dużo płynów, niezależnie od aktywności fizycznej. Szczególnie dobrze jest pić zmineralizowaną wodę, ponieważ w gorącym otoczeniu organizm traci dużo płynów i minerałów wraz z potem. Wodę należy pić powoli, przez cały dzień, nie czekając, aż poczujemy pragnienie. Niewskazane są napoje alkoholowe, płyny zawierające kofeinę i napoje ze słodzikami, ponieważ sprzyjają one eliminacji wody z organizmu. Unikajmy tłustych i ciężkostrawnych potraw. Wskazane jest jedzenie większej ilości płynnych produktów, łatwo przyswajalnych chudych produktów mlecznych, owoców i warzyw.

Leki należy przechowywać w temperaturze poniżej 25 st. C lub w lodówce (trzeba się zapoznać z instrukcjami przechowywania obecnych na opakowaniu lub w ulotce do niego dołączonej). W przypadku przewlekłych problemów zdrowotnych lub przyjmowania kilku różnych leków należy skontaktować się z lekarzem. Jeśli podczas upału poczujemy się słabo, pojawią się zawroty głowy, ból, niepokój, pragnienie lub skurcze mięśni, należy się przenieść w chłodniejsze miejsce, spróbować odpocząć, zmierzyć temperaturę ciała i poinformować o swoim stanie osoby znajdujące się w pobliżu. W razie potrzeby należy skorzystać z profesjonalnej pomocy, dzwoniąc pod numer 112. ■

30 lat rządów ostatniego dyktatora Europy

Aleksandr Łukaszenko rządzi Białorusią 30 lat. Politykolog Andrzej Pukszo uważa, że mimo podejmowanych prób Zachodowi nie udało się wypracować polityki mogącej wpływać na ten kraj Europy Wschodniej.

Antoni Radczenko

10 lipca 1994 roku odbyła się II tura wyborów prezydenckich. Zwycięzcą został 40-letni Aleksandr Łukaszenko, który przedtem pracował dyrektorem „Haradziec” w rejonie szklowskim. „Dzień zaprzysiężenia pierwszego prezydenta Białorusi ma stać się dniem końca sporów w społeczeństwie i pierwszym krokiem do ustanowienia zgody obywatelskiej. Właśnie dlatego pierwszy prezydent ma stanąć i stanie ponad własnymi politycznymi sympatiami, będąc otwartym na wszystkie siły polityczne” – mówił podczas inauguracji pierwszy i jak na razie ostatni prezydent Białorusi.

Przyszłość pokazała, że to były ostatnie wolne i demokratyczne wybory w tym kraju. – Nikt nie sądził, że to potrwa 30 lat. Wszyscy myśleli, że to będzie jednorazowa wpadka, a po pięciu latach normalność wróci – mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Andrzej Pukszo, politykolog z Uniwersytetu Witolda Wielkiego w Kownie.

DROGA DO WŁADZY I KULT JEDNOSTKI

Później Łukaszenka został nazwany „ostatnim dyktatorem Europy”. Natomiast do władzy doszedł, jako demokratą zwalczający korupcję. W marcu 1990 r. został deputowanym Najwyższej Rady Białoruskiej SSR. W roku następnym opublikował artykuł „Dyktatura: wariant białoruski”, w którym zarzucał rządzącej nomenklaturze, że ma autorytarne ciągotki i chce stworzyć polityczną dyktaturę. Był jednym z liderów frakcji „Komuniści Białorusi za demokrację”. W latach 1993–94 stał na czele parlamentarnej komisji ds. walki z korupcją.

Niezależnie od tego, że na początku swej kariery swym oponentom zarzucał autorytaryzm, to od samego początku bycia prezydentem zaczął zbliżać się do rządów dyktatorskich.

■ Nikt nie sądził, że to potrwa 30 lat – uważa Andrzej Pukszo

Być może jestem zbyt pesymistycznie nastawiony, ale nie wydaje mi się, że sami Białorusini dadzą radę z reżimem Łukaszenki. Nawet, jeśli Aleksandr Łukaszenko z jakiegoś powodu ustąpi ze stanowiska, to zawsze może go zastąpić starszy syn – mówi „Kurierowi Wileńskiemu” Andrzej Pukszo, politykolog z Uniwersytetu Witolda Wielkiego w Kownie.

W 1996 r. w wyniku referendum została zmieniona konstytucja kraju. Przedłużono też kadencję Łukaszenki do 2001 r. Później wygrywał wszystkie kolejne wybory. Opozycja oskarżała go o fałszowanie wyników. Organizowała protesty, które zawsze były tłumione. „O ile wcześniej przejawy kultu jednostki na Białorusi wydawały się odosobnionymi przykładami »podlizywania się«, o tyle ostatnio przybrały skalę zjawiska systemowego” – podsumowała trzy dekady władzy telewizja „Bielsat” w swym materiale.

POLITYKA ZACHODU

Łukaszenka i Białoruś od lat są objęte zachodnimi sankcjami. – Zachód, podobnie jak w sprawie Rosji, nie miał jakiegoś wypracowanego klarownego stanowiska. W Europie Zachodniej patrzono na Białoruś jak na coś bardzo odległego. Próbowano metody kija i marchewki. Były pewne projekty, jak zainicjowane przez Polskę i Szwecję, Partnerstwo Wschodnie. To oczywiście była marchewka. Nie miało to jednak żadnego przełożenia na rzeczywistość wewnątrz kraju. Polityka Unii Europejskiej lub Stanów Zjednoczonych wobec Białorusi są to generalnie same porażki. Niezależnie od tego, że na różne projekty gospodarcze lub demokratyczne wydano duże pieniądze – sądzi Pukszo.

Ostatnie wybory prezydenckie odbyły się w sierpniu 2020 r. Łukaszenka ponownie ogłosił zwycięstwo.

Opozycja zarzuciła dyktatorowi fałszerstwa wyborcze i wyprowadziła na ulice setki tysięcy osób.

12.>>

Niestety pokojowe protesty zostały krwawo stłumione. Kandydatka opozycji Swiatłana Cichanouska musiała udać się na emigrację.

PROTESTY I LITWA

Litwa była jednym z pierwszych krajów nieuznających wyniku wyborów. Litwa też akredytowała Swiatłanę Cichanouską, czyli nadała jej oficjalny status. Część litewskich politycznych komentatorów krytykowała takie działania. „Rozpoczynając flirt z jedną z opozycyjnych grup i zrywając stosunki dyplomatyczne z Mińskiem litewskie MSZ przyczyniło się do zmniejszenia wolności demokratycznych i praw człowieka w Białorusi. Litwa straciła, jakkolwiek wpływ na sąsiednie państwo.

Ostatnie wybory prezydenckie odbyły się w sierpniu 2020 r. Łukaszenka ponownie ogłosił zwycięstwo. Opozycja zarzuciła dyktatorowi fałszerstwa wyborcze i wyprowadziła na ulice setki tysięcy osób. Niestety pokojowe protesty zostały krwawo stłumione. Kandydatka opozycji Swiatłana Cichanouska musiała udać się na emigrację.

Komu, jeśli nie Putinowi, taka polityka jest potrzebna?” – pisał w jednym z tekstów historyk oraz politolog Šarūnas Liekis. Jego zdaniem polityka Litwy, a później Zachodu, spowodowała, że Białoruś stała się rosyjskim protektorem.

Andrzej Puksztu uważa, że sytuacja była bardziej skomplikowana. – Czy trzeba było uznawać lub nie Swiatłanę Cichanouską? Jest to bardzo skomplikowana kwestia. Jak już wspominałem Zachodowi nie udało się wypracować stanowiska względem Białorusi i Łukaszenki. Stosowano metodę prób. Na zasadzie – może to pomoże, może to. Niestety nadal nie ma klucza do Białorusi. Wydaje mi się, że w dużym stopniu pogodzone się z faktem, iż Białoruś stała się częścią Rosji. Pod tym względem wpadliśmy w większy dół, ale ten dół już istniał wcześniej. Zmiany na Białorusi, moim zdaniem, są możliwe tylko po zmianach w Moskwie. Być może jestem zbyt pesymistycznie nastawiony, ale nie wydaje mi się, że sami Białorusini dadzą radę z reżimem Łukaszenki. Nawet, jeśli Aleksandr Łukaszenko z jakiegoś powodu ustąpi ze stanowiska, to zawsze może go zastąpić starszy syn – podkreśla rozmówca.

Oficjalnie Białoruś nie bierze udziału w wojnie rosyjsko-ukraińskiej. Jednak to właśnie z terytorium Białorusi w lutym i marcu 2022 r. rosyjskie wojsko szło na Kijów. ■

Fot. Marian Paluszkiewicz

■ Łukaszenka i Białoruś od lat są objęte zachodnimi sankcjami

Moskiewscy prawosławni niezaproszeni na inaugurację

Duchowieństwo Litewskiej Archidiecezji Prawosławnej, która podlega Patriarchatowi Moskiewskiemu, nie zostało zaproszone na piątkową inaugurację prezydenta Gitanasa Nausėdy, potwierdzili dla BNS przedstawiciele władz państwowych.

W uroczystości wzięli udział przedstawiciele wszystkich innych tradycyjnych i uznanych przez państwo wspólnot religijnych, w tym przywódcy Kościoła Prawosławnego na Litwie, który został uznany przez Patriarchat Konstantynopola w lutym tego roku. Decyzja została podjęta przez władze państwowe w proteście przeciwko postawie Patriarchatu Moskiewskiego wobec rosyjskiej inwazji na Ukrainę.

„Przywódcy wszystkich tradycyjnych i uznanych przez państwo wspólnot religijnych i związków wyznaniowych na Litwie zostali zaproszeni na posiedzenie Sejmu w związku z ceremonią zaprzysiężenia prezydenta Gitanasa Nausėdy, z wyjątkiem metropolity Innocentego z prawosławnej archidiecezji wileńskiej i litewskiej, z oczywistych powodów — jego stosunku do wojny na Ukrainie” — powiedział BNS szef sekretariatu przewodniczącej Sejmu Viktorii Čmilytė-Niešien, Lukas Cornelijus Vaičiakas. Rzecznik prezydenta Ridas Jasiulis również potwierdził dla BNS, że duchowni podlegający Patriarchatowi Moskiewskiemu nie zostali zaproszeni na inaugurację. Prawosławni na Litwie są uważani za jedną z dziewięciu tradycyjnych wspólnot religijnych. Moskiewski Patriarchat jest oskarżany o popieranie wojny na Ukrainie. Patriarcha moskiewski Cyryl I niejednokrotnie nawoływał do „rozprawienia się z Ukrainą”, błogosławił sprzęt wojskowy, który następnie wysyłany był na Ukrainę. W piątek 12 lipca Nausėda złożył przysięgę na drugą kadencję jako prezydent.

Opr. A.K. na podst. BNS, PAP

„Połączył nas bł. ks. Michał Sopoćko” – polscy wojskowi z darami dla wileńskiego hospicjum

Justyna Giedrońc

Placówka otrzymała paczki z żywnością i materiałami higienicznymi. PKW zapowiada stałą współpracę z wileńskim hospicjum.

– Po raz pierwszy dostarczyliśmy pomoc dla hospicjum w Wilnie. Chcemy, żeby była to pomoc cykliczna, na pewno nie będzie to akcja jednorazowa – mówi Marcin Pacewicz, oficer prasowy 15. zmiany PKW na Łotwie.

S. Michaela Rak zaznaczyła, że każda forma pomocy dla hospicjum jest bardzo istotna.

– Żołnierze, którzy stoją na straży naszego pokoju, spokoju i bezpieczeństwa, mają w sercu wszystkich, którzy tego potrzebują. Mieli też w sercu pacjentów naszego hospicjum. Liczy się każda okazana pomoc, a ta, okazana przez wojsko, szczególnie – mówi „Kurierowi Wileńskiemu” s. Michaela Rak, założycielka i dyrektorka hospicjum.

Wojskowi 15. zmiany Polskiego Kontyngentu Wojskowego (PKW) na Łotwie przekazali w czwartek dary dla wileńskiego Hospicjum bł. Ks. Michała Sopoćki.

MUNDUROWY Z ZIEMI BIAŁOSTOCKIEJ

– Połączył nas bł. ks. Michał Sopoćko, bo akurat wśród ekipy mundurowej, która przyjechała z darami jest mundurowy, który pochodzi z Ziemi Białostockiej i jest mu bliska osoba księdza Sopoćko. Wiedział, że jest to założyciel zgromadzenia, patron hospicjum, a przede wszystkim, że był kapelanem Wojska Polskiego, tworzył duszpasterstwo wojskowe tu, na Wileńszczyźnie. Właśnie ludzie, którzy niosą w sercu pokój i miłość, otwierają innych na niesienie pokoju, miłości i wsparcia. I to się dzisiaj dokonało. Przywiezione dary bardzo się przydadzą, są one takie celowe, ale przede wszystkim celowe jest to, że serce staje przy sercu – mówi s. Michaela Rak.

ŻYWNOSĆ PRZEKAZALI ŻOŁNIERZE

Polski Kontyngent Wojskowy na Łotwie liczy obecnie do 200 osób.

– Tę akcję pomocy humanitarnej zorganizowaliśmy z inicjatywy dowódcy oraz mojej. Aby wspomóc pacjentów hospicjum, zebraliśmy wśród żołnierzy żywność, która jest im systematycznie wydawana. Akurat też ks. Michał Sopoćko jest bliski memu sercu. Pochodzę z archidiecezji białostockiej, gdzie idea bożego miłosierdzia była przez lata kultywowana podczas nauki w seminarium duchownym. Ponadto ksiądz Sopoćko w czasie I wojny światowej również był kapelanem wojskowym. Dlatego też postanowiliśmy wspomóc hospicjum imienia błazennego księdza w Wilnie – mówi kapelan PKW na Łotwie ks. por. dr Paweł Sauc.

15.>>

PKW zapowiada stałą współpracę z wileńskim hospicjum

14.>>

Produkty żywnościowe, które wojskowi zebrali i przekazali dla hospicjum są wydawane jako uzupełnienie do ich codziennych racji żywnościowych.

– Postanowiliśmy rozpytać żołnierzy, czy by się podzielili. Bardzo chętnie odpowiedzieli na tę akcję podzielenia się tym darem serca z potrzebującymi. Produkty, które przywieźliśmy są różnorodne – konserwy, dania do podgrzania, słodycze, kawa, herbata, cukier, różne przyprawy. Mamy nadzieję, że ta współpraca między polskim kontyngentem na Łotwie i instytucjami na Litwie będzie sukcesywnie wzrastała – mówi ks. por. dr Paweł Sauć.

WSZECHESTRONNA POMOC MUNDUROWYCH

Wojskowi 15. Zmiany Polskiego Kontyngentu Wojskowego pomagają także społeczności Łotwy.

– Jesteśmy 15. zmianą. Przez czternaście zmian pomagaliśmy Zgromadzeniu Sióstr Misjonarek Miłości w Rydze, które prowadzą jadłodajnię dla ludzi bezdomnych. Jednak nasza odpowiedzialność to nie tylko Łotwa, ale też Litwa i Estonia. Więc została zaproponowana taka idea pomocy, która spotkała się z aprobatą naszego dowódcy oraz żołnierzy – wyjaśnia ks. por. dr Paweł Sauć.

W skład 15. zmiany Polskiego Kontyngentu Wojskowego na Łotwie wchodzi żołnierze pierwszego brabanckiego batalionu czołgów, 52. batalionu remontowego, 112. batalionu remontowego, Żandarmerii Wojskowej i innych jednostek.

Podczas wizyty w Wilnie wojskowi zwiedzili m.in. Ostrą Bramę i cmentarz na Rossie.

KAŻDA POMOC SIĘ LICZY

Obecnie w dziale stacjonarnym hospicjum przebywa 26 pacjentów, są to dorośli i dzieci.

– Wszecchestronną pomoc maksymalnie niesiemy nie tylko w dziale stacjonarnym, ale też w ramach hospicjum domowego. Udzielamy pomocy dla ponad 20 osób w hospicjum domowym. Do tych chorych dojeżdżają lekarz, pielęgniarka,

Kapelan PKW na Łotwie ks. por. dr Paweł Sauć i Marcin Pacewicz, oficer prasowy 15. zmiany PKW na Łotwie

psycholog, rehabilitant i pracownik socjalny – opowiada w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Aneta Górniewicz, wicedyrektorka wileńskiego hospicjum.

Zaznacza, że każdego miesiąca Państwowa Kasa Chorych pokrywa tylko połowę kosztów potrzebnych do funkcjonowania placówki.

– Natomiast drugie 50 proc., a to aż około 85 tys. euro miesięcznie, musimy znaleźć samodzielnie. Powinniśmy móc utrzymać w pełni budynek, personel, zakupić leki, środki opatrunkowe, żywność specjalistycz-

ną – wszystko, co jest potrzebne do pielęgnacji chorych. Cieszymy się niezmiernie z inicjatywy polskich wojskowych, którzy przywieźli do hospicjum dary. Cieszymy się, że mundurowi pamiętali o tych, którzy są słabi, chorzy, potrzebują pomocy i wsparcia. Jesteśmy wdzięczni za każdą pomoc, dzięki której możemy służyć, pomagać naszym najmłodszym i starszym pacjentom – mówi Aneta Górniewicz. Zaznacza, że każde wsparcie jest bardzo ważne i znaczące. ■

Fot. Marian Paluszkiwicz

W dostarczonych do Wilna paczkach znalazła się żywność i materiały higieniczne

Egzamin z litewskiego – sprawdzianem z nieskuteczności nauczania tego przedmiotu

Anna Pieszko

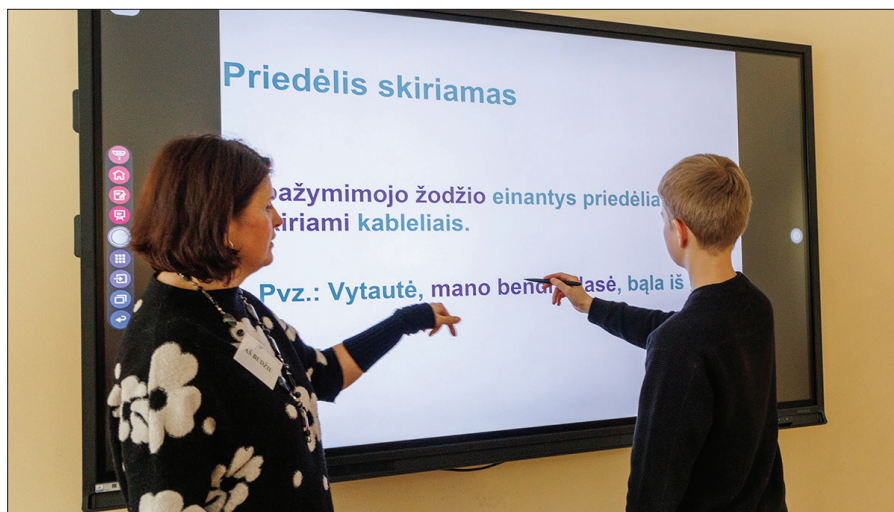
Tegoroczni maturzyści poznali już wyniki państwowych egzaminów dojrzałości. Ze szczególnym niepokojem wyczekiwali zwłaszcza na rezultaty egzaminów z literatury i języka litewskiego oraz matematyki, które w tym roku są decydujące podczas rekrutacji na studia w litewskich uniwersytetach oraz kolegiach, na studiach bezpłatnych, jak również płatnych. Poznane wyniki matur pozwoliły jednym maturzystom odetchnąć z ulgą i aplikować na wymarzone kierunki, inni zaś zastanawiają się nad planem B. Niestety, dla 21 proc. tegorocznych maturzystów polskich szkół, którzy podeszli do składania matury z języka litewskiego, droga na jakiejkolwiek studia na Litwie w tym roku jest zamknięta.

NIE WSZYSCY SKŁADAJĄ LITEWSKI

Według danych Narodowej Agencji Edukacji wnioski o przystąpienie do matury w tym roku złożyło 27 666 uczniów klas końcowych szkół ogólnokształcących i szkół zawodowych na Litwie.

Do państwowego egzaminu dojrzałości z literatury i języka litewskiego podeszła część kandydatów – 17 357 osób, co stanowi 62,74 proc. ogółu litewskich maturzystów. Egzamin zdało 91,1 proc. uczniów, a 314 kandydatów (czyli 1,8 proc.) otrzymało maksymalny wynik stu punktów.

Na egzaminie z języka litewskiego maturzyści musieli napisać rozprawkę lub esej literacki na jeden z podanych czterech tematów. W pracy pisemnej musieli odnieść się do przynajmniej jednego zalecanego autora z listy obowiązkowych lektur. Wydawałoby się, że napisanie pracy pisemnej nie powinno stanowić trudności po 12 latach zgłębiania przedmiotu w szkole, jednak część uczniów nie sprostała temu zadaniu.

W sytuacji, kiedy program nauczania litewskiego nie jest dostosowany do poziomu umiejętności ucznia, wiele zależy od inwencji i kreatywności nauczyciela. **Fot. Marian Paluszkiwicz**

ANGIELSKI I POLSKI JAK Z PŁATKA

Tymczasem egzamin z języka angielskiego maturzyści na Litwie składają bez najmniejszego problemu. Zdawało go w tym roku 16 929 kandydatów, pomyślnie zdało 99,4 proc. Ocenę stu punktów otrzymało 419 osób, czyli 2,5 proc.

Maturzyści polskich szkół po raz pierwszy w tym roku składali państwowy egzamin z literatury i języka polskiego. Przystąpiło do niego 766 kandydatów. Egzamin zdało 96,9 proc. maturzystów. 28 uczniów uzyskało wynik stu punktów, co stanowi 3,7 proc.

KAŻDY PIĄTY POLSKI MATURZYSTA NIE ZDAŁ LITEWSKIEGO

Jak poinformowała naszą redakcję Jurgita Kažukauskaitė-Sarnickienė, kierowniczka Działu Komunikacji Narodowej Agencji Edukacji, państwowy egzamin z języka litewskiego złożyło 91,1 proc. ogółu kandydatów na Litwie. W szkołach z polskim językiem nauczania odsetek ten jest znacznie mniejszy i wyniósł 79 proc. Oznacza to, że dla 21 proc. kandydatów z polskich szkół niezłożony egzamin z litewskiego zamyka drogę na jakiejkolwiek studia.

Warto zwrócić uwagę również na inne przytoczone przez Agencję dane obrazujące znaczną rozpiętość w wynikach na maturze z litewskiego. Dla porównania w ubiegłym roku szkolnym w 2023 język litewski złożyło 92,8 proc. maturzystów ze szkół litewskich i 84,02 proc. maturzystów ze szkół polskich. Rok wcześniej, w 2022, odpowiednio 92 proc. i 82,33 proc. W 2020 r. egzaminu z litewskiego w szkołach mniejszości narodowych nie zdało 19 proc., w 2019 – 21 proc., w 2018 – 19,3 proc. maturzystów ze szkół mniejszości narodowych.

MATEMATYKĘ ZDAŁO BLISKO 90 PROC. MATURZYSTÓW

Paradoksalnie, słabe wyniki uzyskane przez polskich maturzystów na egzaminie z języka litewskiego, nie przeszkodziły im w złożeniu innych egzaminów państwowych, składanych przecież również po litewsku. Z udostępnionych przez Narodową Agencję Edukacji wstępnych wyników egzaminów widać, że polscy maturzyści uzyskują podobne, a nawet lepsze wyniki niż ich litewscy rówieśnicy.

16.>>

Jeżeli w skali kraju matematykę złożyło w tym roku 89,5 proc. uczniów litewskich szkół, to w polskich szkołach to 89,6 proc. W roku szkolnym 2022-23 matematykę zdało 84,6 proc. w kraju i 86,56 proc. w szkołach polskich, w 2021-22 odpowiednio 64,6 proc. i 67,8 proc.

Zbliżone wyniki osiągają maturzyści z polskich i litewskich szkół na innych egzaminach, jak np. z historii czy chemii (tabelka w załączniku). Również z tych przedmiotów maturzyści z polskich szkół wykazują się nierzadko lepszą wiedzą.

W REJONIE WILEŃSKIM 258 POLSKICH MATURZYSTÓW

Jeżeli w skali Litwy egzaminu z państwowego języka litewskiego nie złożył każdy co dziesiąty maturzysta, to w rejonie wileńskim jest to już jeden z pięciu absolwentów. Jak poinformował nas Jaroslav Suboć, starszy specjalista z wydziału oświaty Samorządu Rejonu Wileńskiego, w rejonie wileńskim do składania matury z litewskiego podeszło 131 uczniów z 258 maturzystów rejonu ze szkół z polskim językiem nauczania, co stanowi 50,78 proc. kandydatów. 29 osób z 131 kandydatów egzaminu nie złożyło, co daje 22,13 proc.

Warto odnotować, że jedna uczennica z Gimnazjum im. Juliusza Słowackiego w Bezdanych uzyskała na egzaminie z państwowego języka litewskiego maksymalną ocenę 100 punktów.

Z państwowego egzaminu z języka polskiego najwyższą ocenę (100) uzyskała dwaj maturzyści: z Gimnazjum

im. Tadeusza Konwickiego w Bujwizdach i Gimnazjum im. Ferdynanda Ruszczyca w Rudaminie. Egzamin ten składali wszyscy maturzyści rejonu, nie złożyło go 10 osób.

Do państwowego egzaminu z matematyki w rejonie wileńskim podeszło 115 uczniów. Nie złożyło go 16 maturzystów, co daje 13,9 proc.

UJEDNOLICENIE LITEWSKIEGO OKAZAŁO SIĘ NIEEFEKTYWNE

Wyniki matur w ciągu ostatnich kilkunastu lat wykazały, że reforma z 2011 r., która wprowadziła ujednoczenie podstawy programowej i egzaminu z języka litewskiego dla uczniów ze szkół mniejszości narodowych i szkół z litewskim językiem nauczania, nie przyniosła pożądanych efektów w postaci lepszej znajomości języka państwowego.

Statystyki wykazują, że ujednoczony egzamin z języka litewskiego przekreśla życiowe szanse dla każdego co piątego maturzysty z polskich szkół. Co gorsza, polscy uczniowie są postawieni na gorszej pozycji już na starcie swej edukacji w szkole.

– Uczniowie pierwszej klasy polskich szkół, pochodzący z polskich rodzin, zaczynają naukę języka litewskiego według programu przeznaczanego dla litewskich szkół, uczą się go jako ojczystego, bez etapu przygotowawczego. Uważam, że to ujednoczenie programów musiałyby przebiegać stopniowo, z dostosowaniem treści do poziomu wiedzy i umiejętności uczniów, z zapewnieniem odpowiednich podręczników. Dla przykładu, dzieci nie mają

problemu z opanowaniem języka angielskiego i szybko się go uczą. Jest tak, ponieważ korzystają z odpowiednich podręczników, słowników, programów, uwzględniających ich poziom wiedzy. Natomiast program nauczania języka litewskiego zakłada, że pierwszoklasista przychodzący z polskiej rodziny swobodnie potrafi się porozumieć po litewsku, tymczasem tak nie jest. To rodzi problemy – wskazuje Regina Markiewicz, kierowniczka wydziału oświaty i sportu Samorządu Rejonu Solecznickiego.

Jak podkreśla nasza rozmówczyni, nikt nie neguje potrzeby opanowania języka litewskiego.

– Nauczyciele robią wszystko, co mogą. Liczba godzin nauczania języka litewskiego jest wystarczająca, a w każdej szkole są specjaliści do nauczania tego przedmiotu. Główną przyczyną gorszych wyników są, moim zdaniem, różnice regionalne – wskazuje.

– W ubiegłym roku w naszym rejonie egzaminu z litewskiego nie złożyło 18,9 proc. uczniów ze szkół z polskim językiem nauczania. Taki sam procent maturzystów nie złożył egzaminu z języka litewskiego ze szkół ministerialnych z litewskim językiem nauczania, w których nauczanie wszystkich przedmiotów odbywa się w języku litewskim. Tak więc nawet wprowadzenie nauczania historii czy geografii po litewsku nie oznacza, że uczniowie lepiej się wykażą na egzaminie z języka litewskiego – zaznacza nasza rozmówczyni.

TVP
WILNO

Statystyka dot. zdawalności egzaminów dojrzałości (dane: NŠA)

Państwowy egzamin dojrzałości	2021-2022 rok szkolny		2022-2023 rok szkolny		2023-2024 rok szkolny	
	Szkoły z polskim językiem nauczania	W kraju	Szkoły z polskim językiem nauczania	W kraju	Szkoły z polskim językiem nauczania	W kraju
Chemia	96,55 proc.	96,40 proc.	96,77 proc.	96,90 proc.	100 proc.	99,30 proc.
Historia	98,41 proc.	99,20 proc.	98,04 proc.	97,60 proc.	98 proc.	98,90 proc.
Język litewski i literatura	82,33 proc.	92 proc.	84,02 proc.	92,80 proc.	79 proc.	91,10 proc.
Matematyka	67,89 proc.	64,60 proc.	86,56 proc.	84,60 proc.	89,60 proc.	89,50 proc.

Akcja „Ostra Brama”.

Stan wiedzy i postulaty badawcze

Naszą wiedzę o akcji „Ostra Brama” kształtują opracowania naukowe opublikowane przed kilkoma dekadami, które siłą rzeczy częściowo się już zdezaktualizowały, wraz z pojawieniem się nowych źródeł. Podstawową lekturą pozostaje praca Romana Koraba-Żebryka „Operacja wileńska AK” (Warszawa 1985), wydana 39 lat temu w PRL

Istotny postęp przyniosły późniejsze publikacje z lat dziewięćdziesiątych XX w., w tym monografia autorstwa Jarosława Wołkonowskiego Okręg Wileński Związku Walki Zbrojnej – Armii Krajowej w latach 1939–1945 (Warszawa 1996) i książka Piotra Niwińskiego Garnizon konspiracyjny miasta Wilna (Toruń 1999), a także cały szereg książek poświęconych poszczególnym oddziałom partyzanckim biorącym udział w bitwie wileńskiej oraz publikacji wspomnieniowych weteranów AK. Na podstawie tych prac powstawały później różnego rodzaju publikacje popularne, które trafiały do masowego odbiorcy. Jedną z nowszych tego typu jest publikacja Leszka Kani Wilno 1944 (Warszawa 2013) sprzed 11 lat.

Obecnie baza źródłowa poszerzyła się znacząco o liczne doku-

menty Armii Czerwonej z okresu II wojny światowej umieszczone na stronach internetowych rosyjskiego resortu obrony, czy też o opublikowane relacje niemieckie z bitwy o Wilno. Nadal dotkliwy pozostaje deficyt dokumentów własnych AK, choć pojedyncze meldunki odnajdują się niekiedy w archiwach, zwłaszcza w Litewskim Archiwum Specjalnym w Wilnie. Zgromadzone tam materiały operacyjne oraz akta spraw karnych NKWD i NKGB przeciwko ujętym żołnierzom AK są wartościowym źródłem wiedzy. Ciągłe jednak nie znajdują znaczącego odzwierciedlenia w pracach naukowych. Szczęśliwie dla badaczy, pokolenie weteranów AK pozostawiło po sobie pokazną ilość relacji z walk. Interesującym źródłem historycznym mogą być też zachowane fotografie z lipca 1944 r., których wybór opublikowałem w albumie

Ku Ostrej Bramie. Wileńska i nowogródzka Armia Krajowa w obronie ziemi ojczyznej (Warszawa 2015). Wśród nich znalazło się m.in. kilka niepublikowanych dotąd w Polsce zdjęć żołnierzy AK z oddziałów powstańczych Garnizonu AK m. Wilna krypt. „Dwór” – wykonanych przez sowieckich fotoreporterów. Brak dostępu do archiwów rosyjskich pozostaje wciąż największą bolączką badaczy. Wiadomo bowiem, że znaleźć się tam mogą cenne archiwalia wileńskiej AK, przejęte przez sowieckie służby bezpieczeństwa.

Obchodzona obecnie 80. rocznica jest dobrą okazją do ponownienia pytania, czego jeszcze nie wiemy o walce Armii Krajowej o Wilno w lipcu 1944 r. Okazuje się na przykład, że w niepublikowanych relacjach byłych żołnierzy AK nadal odnaleźć można nieznanne epizody bitewne.

19.>>

Powstańczy pluton plut. pchor. Jarosława Zdrojewskiego „Henryka” (stoi drugi z prawej) z Dzielnicy „A” Garnizonu AK m. Wilna, wiwatujący w parku przy katedrze po zakończonej walce, 13 lipca 1944 r. Fot. Jakow Chalip/RGAKFD

18.>>

Jednym z nich było opanowanie przez oddział ppor. Lucjana Łokuciewskiego „Nałęcz” niemieckiego magazynu żywnościowego Dowództwa Frontu Północnego w Wilnie.

Żołnierze AK zlikwidować mieli przy tym 14 żołnierzy wroga z obsady magazynu, w tym mjr. Corbacha oraz wachmajstrów Kemena i Meclera. Warta odnotowania jest również akcja przeprowadzona w tym czasie przez żołnierzy konspiracyjnego Ośrodka Dywersyjnego 7 dowodzonego przez ppor. Henryka Baładynowicza „Sęka”. W Bezdanych pod Wilnem jego oddział zaatakował niemiecką bazę materiałową wojsk saperskich, zmuszając do ucieczki kompanię Wehrmachtu. W opanowanej bazie znajdowały się poważne ilości materiałów i sprzętu, łącznie około 30 wagonów, które później zostały przejęte i wywiezione przez wojska sowieckie.

Zastanawiającą wzmiankę zawarł w spisanym w 1948 r. życiorysie plut. Adam Jakubowski „Reks”. Napisał bowiem, że 7 lipca 1944 r. brał udział w walce mającej na celu rozbicie więzienia na Antokolu, podczas której został ciężko ranny w lewą nogę, a siedmiu jego ludzi poległo. Nieprzytomny „Reks” trafił do niemieckiego szpitala dla jeń-

ców wojennych na Antokolu, gdzie dr Szczerbo (zapewne ordynator oddziału chirurgicznego tego szpitala dr Antoni Szczerbo „Szybki”) i dr Wiśniewski (przypuszczalnie dr Tadeusz Wiszniewski „Hel”) amputowali mu ranną nogę. Informacja ta intryguje, bowiem w dotychczasowej literaturze przedmiotu nie znalazłem dotąd żadnej wzmianki o ataku AK na więzienie na Antokolu, czyli zapewne na Pałac Słuszków przy ul. Kościuszki.

Jednym z poważniejszych wyzwań pozostaje zrekonstruowanie struktury organizacyjnej „Dworu” i jego sił bojowych w przededniu lipcowych walk. Pożądane byłoby na przykład odtworzenie wykazu konspiracyjnych plutonów, które pozostawały podstawowymi jednostkami organizacyjnymi garnizonu oraz ustalenie przypisanych im przed dowództwo zadań bojowych. Bez tego punktu wyjściowego trudno będzie ocenić, jaka część sił „Dworu” wzięła udział w bitwie i w jakim stopniu wykonała zaplanowane działania.

Bardzo ważna jest też weryfikacja strat osobowych poniesionych przez AK w lipcowej walce o Wilno. Obecnie operuje się często liczbą ok. 500 poległych, co wydaje się wartością zawyżoną. Oczywiście najbardziej pożądane byłoby peł-

niejsze zrekonstruowanie imiennych list poległych, rannych i zaginionych żołnierzy AK. Również pod tym względem najgorzej rozpoznane pozostają siły garnizonu miejskiego AK.

Na krytyczną weryfikację zasługują ponadto niektóre opisy walk mocno zakorzenionych w literaturze przedmiotu. Przykładem może być relacja pchor. Jerzego Jensza „Krepdeszyna” o zawieszeniu przed południem 13 lipca 1944 r. polskiej flagi na baszcie Giedymina. W trakcie tej akcji dowodzony przez niego patrol zlikwidował w walce dwa niemieckie stanowiska obronne na Górze Zamkowej, zaś bezpośrednio po zawieszeniu flagi basztę ostrzelać miała artyleria niemiecka z Pohulanki. Bezskrytycznie operuje się tym źródłem, choć z dokumentów niemieckich wynika, że niemieccy obrońcy opuścili Górę Zamkową już 11 lipca, że resztki sił niemieckich wycofały się z Wilna do godz. 2 w nocy 13 lipca. Później trwało już tylko oczyszczanie miasta z ukrywających się niemieckich niedobitków. Skąd więc wzięliby się 13 lipca niemieccy żołnierze broniący Góry Zamkowej i jej okolic oraz niemiecka artyleria prowadząca ogień z Pohulanki? Zestawienie powyższych faktów skłania do refleksji nad poprawnością chronologiczną relacji „Krepdeszyna”. Pod uwagę należy bowiem brać możliwość, że polskiej flagi nie zawieszono 13 lipca, tylko raczej dwa dni wcześniej.

Koniecznych korekt i uzupełnień opisu bitwy wileńskiej na podstawie nowych źródeł jest więcej. Efekty dalszych badań podstawowych mogłyby przybliżyć nas w przyszłości do bardziej rzetelnej oceny wkładu AK w bitwę. Zwieńczeniem tychże badań powinna być nowa monografia operacji „Ostra Brama” i walki AK o Wilno w lipcu 1944 r. Podobnym wyzwaniem stojącym nadal przed nauką polską jest zasmucający brak monografii ogólnopolskiej akcji „Burza”. Życzyć sobie tylko należy, aby znalazły się osoby gotowe do podjęcia się tak wymagających zadań. ■

dr Paweł Rokicki

**Instytut Pamięci Narodowej
Biuro Edukacji Narodowej**

8. kompania 1. Brygady Wileńskiej AK, prowadzona przez Mariana Poszewieckiego „Kreta” – w marszu ul. Kalwaryjską w Wilnie, 15 lipca 1944 r.

Fot. Waław Kapusto „Orlik”

Lato dla złodziei to okres „pracowity”

Lato to tradycyjnie czas, kiedy rośnie liczba szkód będących następstwem włamań do nieruchomości. Funkcjonariusze radzą jak o nie zadbać podczas urlopu.

Honorata Adamowicz

– W tym roku na razie liczba włamań do mieszkań pozostaje stabilna. Jest podobna do ubiegłego roku. W ciągu sześciu miesięcy 2024 r. z powodu kradzieży wszczęto 370 postępowań przygotowawczych, w roku 2023 r. było ich 383 – mówi w rozmowie z „Kurierem Wileńskim” Revita Janavičiūtė z biura prasowego Departamentu Policji.

W okresie letnim policja odnotowuje wzrost liczby kradzieży rowerów, mebli ogrodowych, kosiarek, rzeczy, które są pozostawiane na widoku.

– Latem ludzie są bardziej zrelaksowani, żyją w letnim nastroju, mniej przejmują się bezpieczeństwem swojego mienia, co wykorzystują złodzieje. W domach złodzieje najczęściej kradną sprzęt AGD, komputery, biżuterię i inne wartościowe przedmioty. Latem złodzieje też okradają prywatne posesje, ponieważ właśnie wtedy na podwórkach często są pozostawiane kosiarki, roboty, grille, meble ogrodowe. Bardzo ważne, aby na noc oraz, gdy w domu nikogo nie ma, wszystkie rzeczy, które mogą być skradzione, były wniesione do domu. Niestety, ale w okresie letnim często to wszystko jest pozostawiane na podwórku bez opieki, a złodzieje to wykorzystują – podkreśla Revita Janavičiūtė z biura prasowego Departamentu Policji.

POLICJA RADZI, JAK ZADBAĆ O NIERUCHOMOŚĆ

Nie należy wpuszczać nieznanym do mieszkania. Bardzo ważne jest zamontowanie specjalnych, bezpiecznych zamków do drzwi wejściowych. Można też dodatkowo wzmocnić drzwi do mieszkania, instalując dodatkowe zamki, wstawiając oczko do drzwi i mechanizm samozamykający.

Pamiętajmy, że drzwi należy zamykać na wszystkie zamki, nawet gdy wychodzimy na kilka minut, gdy wynosimy śmieci lub idziemy do sklepu. Nie należy zostawiać kluczy

Można też poprosić zaufanych sąsiadów o pilnowanie domu podczas nieobecności **Fot. Marian Paluszkiwicz**

W okresie letnim policja odnotowuje wzrost liczby kradzieży rowerów, mebli ogrodowych, kosiarek, rzeczy, które są pozostawiane na widoku.

w skrzynkach na listy, pod dywanem lub w innych „tajnych” miejscach. Niezależnie od tego, na którym piętrze mieszkamy, gdy wychodzimy, należy szczelnie zamknąć drzwi na balkon i okna.

Jeśli to możliwe, można pozostawić w mieszkaniu włączone światła i radio. Jeśli się zgubi klucze, koniecznie należy wymienić zamki. Bardzo przydatna jest blokada telefoniczna na klatkę schodową. Jeśli nie ma takiej, to można ją wspólnie z sąsiadami zainstalować. Dzięki temu obcy nie będą mogli wejść do budynku. Można też poprosić zaufanych sąsiadów o pilnowanie domu podczas nieobecności. Bardzo ważne jest też, aby podczas nieobecności ktoś wybierał listy ze skrzynki pocztowej. Złodzieje często w ten sposób sprawdzają, czy ktoś jest w domu.

Bardzo przydatny jest alarm antywłamaniowy w mieszkaniu lub budynku mieszkalnym, dzięki któremu dom jest chroniony przez 24 godziny na dobę. Jeśli mieszkamy na niższych piętrach, bardzo ważne, aby balkony były przeszklone. Dziedziniec i parking powinny być dobrze oświetlone. Należy ubezpieczyć zawartość domu w firmie ubezpieczeniowej. Aby zabezpieczyć swoją własność, można skontaktować się z najbliższym posterunkiem policji lub komisariatem policji w celu oznakowania przedmiotów, aby ułatwić ich identyfikację i zwrot prawowitemu właścicielowi w razie kradzieży. Jeśli po powrocie do domu okaże się, że mieszkanie zostało okradzione (otwarte drzwi, wybite okno itp.), nie wolno wchodzić do środka, ponieważ przestępcy mogą być jeszcze w mieszkaniu. Nie należy niczego dotykać rękami, zostawiać niepotrzebnych śladów. Pamiętajmy, że jeśli zostałeś okradziony lub oszukany, natychmiast zadzwoń na policję. Szybkie zgłoszenie i dokładna identyfikacja podejrzanych pomoże szybciej zatrzymać przestępców i ochronić inne osoby przed przestępstwem. ■

Pomnik Wdzięczności Ameryce stanie ponownie w Warszawie

W okresie wojny z bolszewicką Rosją Stany Zjednoczone udzieliły Polsce pomocy wojskowej i humanitarnej. Pożyczka w wysokości 176 mln dolarów umożliwiła Polsce zakup ok. 200 czołgów, 300 samolotów, wielu materiałów wojennych oraz żywności.

„Zabiegamy u władz m. st. Warszawy o zgodę na odbudowę Pomnika Wdzięczności Ameryce (PWA) na Skwerze Hoovera przy Krakowskim Przedmieściu” – powiedziała mi Halina Niemiec – inicjatorka tego projektu i przewodnicząca Społecznego Komitetu Odbudowy PWA, podczas niedawnego spotkania. „Chcemy przywrócić jeden z najważniejszych symboli przyjaźni i sojuszu polsko-amerykańskiego – pomnik, który ufundowało wdzięczne społeczeństwo polskie w roku 1922. Ponad rok temu skierowaliśmy pismo do prezydenta m. st. Warszawy, które zgodnie z procedurami trafiło do Biura Konserwatora Zabytków, a biuro z kolei rozpoczęło proces wysyłania pism do różnych biur podległych prezydentowi Warszawy”.

W dziejach nowożytnych Europy nie zdarzyło się wcześniej, aby jeden kraj oddał tyle dóbr dla drugiego. Stany Zjednoczone wspierały wiele krajów, a Polska otrzymała 20 proc. wszystkich darów. Dziennikarze „Rzeczypospolitej” policzyli, że do 1 czerwca 1921 r. przekazano tyle wagonów żywności, że połączone razem utworzyłyby pociąg długości 68 km.

A w okresie wojny z bolszewicką Rosją Stany Zjednoczone udzieliły Polsce pomocy wojskowej i humanitarnej. Pożyczka w wysokości 176 mln dolarów umożliwiła Polsce zakup ok. 200 czołgów, 300 samolotów, wielu materiałów wojennych oraz żywności.

Nic więc dziwnego, że Pomnik Wdzięczności Ameryce dłuta Xawerego Dunikowskiego został ufundowany ze składek społeczeństwa polskiego, wdzięcznego za wsparcie polskiej niepodległości oraz za ogromną pomoc humanitarną, realizowaną przez Amerykańską Administrację Pomocy (American Relief Administration, ARA) w latach 1919–1922, a kierowaną przez Herberta Clarka Hoovera, przyszłego prezydenta (1929–1933).

Odślonienie pomnika Wdzięczności Stanom Zjednoczonym na skwerze Hoovera, 29 października 1922 r.

Rzeźbiarz Xawery Dunikowski w pierwszym rzędzie (z szalikiem)

Fot. Hoover Institution Library & Archives

Pomnik został usytuowany w Warszawie na Skwerze Herberta Hoovera przy Krakowskim Przedmieściu 60 i był odśloniony w obecności ok. 150 tys. osób. Składał się z 2 części: górnej (rzeźba dwóch kobiet tulących małe dzieci) i dolnej (fontanna). Rzeźba kobiet wykonana została w dwukolorowym piaskowcu, symbolizując Polskę i Amerykę. Miał wysokość ok. 4 m. Na cokole fontanny znajdowały się napisy. Autorem oprawy architektonicznej fontanny był Zdzisław Kalinowski. Niestety po ośmiu latach posąg osadzony w fontannie musiano rozebrać z powodu powolnego rozpadania się piaskowca, z którego był wykonany. Miasto planowało szybką jego odbudowę. Niestety inne pilne wydatki a następnie II wojna światowa, uniemożliwiły realizację tego planu. Postument w postaci misy przetrwał do 1951 r.

Od wielu lat w różnych środowiskach trwają „przymiarki” i trwa dyskusja nt. rekonstrukcji pomnika.

Może wreszcie nadszedł czas, aby zrealizować ten nasz moralny i honorowy obowiązek?

A wynika on z wdzięczności za pomoc w odzyskaniu Niepodległej Ojczyzny w 1918 r. oraz za organizowanie sierocińców, karmienie głodnych polskich dzieci, za tysiące „kuchni Hoovera” – za 700 tys. par bucików, które w odruchu serca sprowadził do Polski Hoover, widząc bosonogie dzieci podczas parady na Polu Mokotowskim oraz wiele, wiele innych rzeczy. Czyżby więc historia amerykańskiej pomocy sprzed ponad 100 lat została zapomniana?

Społeczny Komitet Odbudowy Pomnika Wdzięczności Ameryce afiliowany został przy Towarzystwie Przyjaciół Warszawy. Jego przewodniczącą została pani Halina Niemiec. Historyk z wykształcenia, dyplomowany nauczyciel, warsawianistka, autorka i współautorka licznych publikacji historycznych i przewodników warszawskich. od wielu lat zajmująca się także upamiętnieniami walk narodu polskiego – m.in. Szarych Szeregów czy żołnierzy Pułku AK „Baszta”. Jest inicjatorką projektu odbudowy Pomnika Wdzięczności Ameryce (od 2023 r.).

Jako wieloletnia członkini Towarzystwa Przyjaciół Warszawy pełniła funkcję wiceprezesa Oddziału Powiśle a obecnie zastępcy przewodniczącego Komisji Historycznej TPW. Przez lata prowadziła Kursy Warsavianistyczne dla młodzieży, organizowała rajdy piesze dla szkół warszawskich.

Halina Niemiec
Fot. Leszek Wątróbski

Dr. Maciej Siekierski
Fot. archiwum

Dr Nick Siekierski
Fot. Leszek Wątróbski

21.>>

Jednym z wielu jej współpracowników jest dr Nick Siekierski – syn znanego dr. Macieja Siekierskiego, emerytowanego kustosa zbiorów europejskich przy Instytucie Hoovera w Stanford University, gdzie pracował przez prawie 40 lat. „Dzięki m.in. mojemu ojcu powstał ten kamień, który jest obecnie na skwerze od 1992 r. Tam właśnie, za nim, albo dalej w kierunku Figury Matki Boskiej Pasawskiej (dzieło rzeźbiarza i architekta Józefa Bellottiego) można będzie postawić PWA” – włączył się do naszej niedawnej rozmowy Nick Siekierski, który zamieszkał na stałe w Warszawie. „Nie rozpoczęła się jeszcze tak napraw-

dę dyskusja społeczna na temat lokalizacji PWA. Dużo natomiast rozmawiamy na ten temat w gronie naszego komitetu. Nie podjęliśmy też żadnej ostatecznej decyzji w sprawie lokalizacji pomnika. Mamy jednak nadzieję, że zapadnie ona niedługo. Trzeba byłoby pomyśleć też o potrzebnych na ten cel funduszach. Jest tylko wstępna wycena. Według niej koszty mogłyby wynieść od ok. 300 tys. do 2,5 mln zł. Zależy, z jakiego to będzie surowca. Nasz pomysł przywrócenia tego pomnika łączyłby się z rewitalizacją Skweru Hoovera. I może nasz pomnik to będzie ten pierwszy krok w tę właśnie stronę (rewitalizacji). Myślę, że miasto zdaje sobie sprawę, że jest to bardzo prestiżowe

REKWIZYTY DOT. POMNIKA

konto bankowe PWA:

23 1020 1156 0000 7702 0059
4648

tytułem:

Odbudowa Pomnika
Wdzięczności Ameryce

adres do korespondencji:

pwa@tpw.org.pl

miejsce i trzeba z tym coś jednak szybko zrobić. Ameryka to przecież najważniejszy sojusznik Polski. I teraz to najważniejszy czas, aby przypomnieć Polakom, że mamy za co być naprawdę wdzięczni”. ■

Rozmawiał Leszek Wątróbski

Pomoc USA dla Polski: jak przebiegała, w jakim zakresie i na jakich zasadach

W okresie I wojny światowej Stany Zjednoczone pomagały Polsce, a tuż po niej tę rolę kontynuował American Relief Administration (ARA) i wspierał żywnością i odzieżą ok. 200 mln poszkodowanych na całym świecie. Częścią ARA był Fundusz dla Dzieci Europy. Znaczna część tej pomocy przeznaczona została dla Polski, szczególnie dla polskich dzieci. Tylko w ciągu 6 miesięcy 1919 r. do Polski dotarło z USA 254 tys. ton żywności, 6 tys. ton odzieży oraz 63 mln USD. Ziemi polskie zniszczone w wyniku działań wo-

jennych i obrabowane przez okupacyjne wojska, znajdowały się w tragicznym stanie. W niewyobrażalny sposób cierpiała ludność, która wymagała natychmiastowej pomocy. Stany Zjednoczone

Przykładem ilustrującym będą także w wojsku, o które przecież szczególnie dbano, niech będzie „Komunikat Informacyjny” nr 4(71) z 17 stycznia 1920 r.

pomoc dla Polski przesyłały statkami do Gdańska, skąd koleją oraz barkami rozwożona była po całym kraju. Niemcy, jak mogli, przeszkadzali akcji pomocy, kradnąc i utrudniając ekspedycję. Robili wszystko, aby doprowadzić do zlikwidowania Amerykańskiej Misji Żywnościowej, która w Polsce funkcjonowała z ramienia ARA. Działo się to bezpośrednio po zakończeniu I wojny światowej, ale przed inwazją bolszewickiej Rosji na Polskę. Działania wojenne 1920 r. dopełniły zniszczeń kraju.

23.>>

22.>>

O skali biedy ówczesnej Polski świadczą, m. in. oficjalne dokumenty, takie, jak raporty i komunikaty naczelnych władz wojskowych o sytuacji wewnętrznej Polski w latach 1919–1920 (Wydawnictwo Wyższej Szkoły Humanistycznej im. A. Gieysztorą w Pułtuskach).

Są to dokumenty pochodzące m. in. ze Sztabu Generalnego oraz Ministerstwa Spraw Wojskowych. Z zebranych informacji wyłania się obraz Polski niewyobrażalnie biednej. Trzeba w tym miejscu podkreślić, że w okresie wojny z Rosją państwo polskie robiło wszystko, aby zabezpieczyć chociażby minimalne potrzeby wojska, toteż czytając te dokumenty łatwo sobie wyobrazić, jak katastrofalne warunki bytu miała ludność cywilna, a szczególnie dzieci. Przykładem ilustrującym biedę także w wojsku, o które przecież szczególnie dbano, niech będzie „Komunikat Informacyjny” nr 4(71) z 17 stycznia 1920 r., w którym napisano: „W baonie zapas. 33 pp brak dla około 25 proc. żołnierzy butów i spodni, tak że ci siedzą w koszarach boso i w kalesonach”.

„ODMRAŻAJĄC RĘCE, NOGI I USZY...”

Inny przykład dotyczący stacjonującego w Warszawie słynnego pułku kawalerii („Komunikat Informacyjny” nr 9(76) z 7 lutego 1920 r.): „W koszarach 1 pułku szwoleżerów przy ul. Ułańskiej (obecnie Szwoleżerów) panuje zimno i brud. Żołnierze nie pobierają żadnych tłuszczów, marmolady, serów ani papierosów i zmuszeni są dokupywać sobie jedzenie. (...) Żołnierze nie otrzymują bielizny ani butów, posterunki zwyczajnie ubrane, podczas mrozów odmrażając ręce, nogi i uszy. Z powodu braku bielizny na zmianę, nie można usunąć zawszenia”.

Sytuacja polskiej prowincji była rozpaczliwa, nawet jeszcze parę lat po wojnie (ok. 1926 r.). Ilustruje to m. in. relacja Władysława Grzelaka zawarta w jego książce („Łódka z biegiem Wisły”): „Józefów, położony na wapiennym wzgórzu, przy ujściu rzeczki Urzędówki, jest tak straszliwie zrujnowany i opuszczony, jak gdyby dopiero wczoraj przeciągnął nad nim huragan wojny. Prawie wszystkie domy, budowane z kamienia wapiennego

Standardowa porcja z lat 1919–1922 dla dzieci w wieku od 3 do 15 lat, to: mąka – 62 g, fasola – 35 g, ryż – 20 g, mleko – 22 g, tłuszcze – 10 g, cukier – 15 g, kakao – 3 g, łącznie – 167 gramów, tj. 624 kalorie. Akcją objęto ok. 1,3 mln najmłodszych mieszkańców Polski

– leżą w gruzach. Ludzie gnieźdzą się w jakichś okropnych norach. Wszędzie stosy gruzu i śmieci. Brud, nieprzyjemny zapach, nędza i rozpacz”.

Amerykańska pomoc humanitarna, kierowana przez Hoovera, trwała do czerwca 1922 r. Obejmowała dostawy zboża, mleka, tłuszczów, odzieży oraz sprzętu technicznego. Nakierowana była szczególnie na ratunek niedożywionych dzieci i karmiących matek. Szacowano, że 47 proc. dzieci w Polsce jest poważnie zagrożonych chorobami. ARA niosła także wsparcie innym potrzebującym – repatriantom, nauczycielom, studentom, emerytom.

SETKI TYSIĘCY DZIECI URATOWANYCH OD GŁODU

Realizowana w Polsce pomoc żywnościowa uratowała od śmierci setki tysięcy dzieci. Pomyślana była jako dożywianie i miała stanowić uzupełnienie (do poziomu normy) tego, co dziecko powinno otrzymywać w domu. Standardowa porcja z lat 1919–1922 dla dzieci w wieku od 3 do 15 lat, to: mąka – 62 g, fasola – 35 g, ryż – 20 g, mleko – 22 g, tłuszcze – 10 g, cukier – 15 g, kakao – 3 g, łącznie – 167 gramów, tj. 624 kalorie. Akcją objęto ok. 1,3 mln najmłodszych mieszkańców Polski.

Niezależnie od pomocy dzieciom ARA, kierowana przez H. Hoovera, dostarczyła do Polski odzież i urządzenia techniczne, w tym, m. in. 700 tys. par butów oraz tyleż płaszczy (odbierając w 1919 r. defiladę na Polu Mokotowskim bosonogich i nędznie ubranych dzieci Hoover natychmiast zatelegrafował do USA o te dary).

Polska była wdzięczna Ameryce za wstawiennictwo polityczne w sprawie odzyskania niepodległości oraz

powojenną pomoc humanitarną, a szczególnie Herbertowi Hooverowi, który nią kierował. Hoovera cenił Józef Piłsudski i spotykał się z nim wielokrotnie. Symbolem wdzięczności Ameryce był pomnik odsłonięty 29 października 1922 r. na skwerze (obecnie imienia Hoovera) przy Krakowskim Przedmieściu.

PIERWSZY POMNIK BYŁ Z PIASKOWCA

Warszawski pomnik, wykonany został z kiepskiej jakości piaskowca, toteż już w 1925 r. zaczął się rozpadać, co doprowadziło w 1930 r. do jego demontażu. Cokół pomnika przetrwał wojnę i został usunięty w 1951 r. Całkowita wysokość pomnika (z cokółem) – wynosiła 4 m, a figury ok. 2,5 m. Autorem cokołu był Zdzisław Kalinowski. Gdy po II wojnie światowej (1946 r.) H. Hoover odwiedził Polskę, był także w Warszawie, gdzie obejrzał, m. in. miejsce, w którym stał pomnik Wdzięczności Ameryce i jego pozostałość – misę.

W dowód wdzięczności za zasługi w 1922 r. ówczesny prezydent Stanów Zjednoczonych Thomas Woodrow Wilson odznaczony został Orderem Orła Białego. W 1922 r. Herbert Hoover otrzymał Honorowe Obywatelstwo Rzeczypospolitej. Za istotny jego wkład w poprawę zdrowotności społeczeństwa polskiego Uniwersytet Jagielloński przyznał mu tytuł doktora medycyny. Hoover obsypany był w latach międzywojennych niezliczonymi dowodami wdzięczności polskiego społeczeństwa oraz różnych polskich instytucji i stowarzyszeń; m. in. został Honorowym Obywatel m. stołecznego Warszawy, Honorowym Obywatel Lwowa, Honorowym Członkiem PCK oraz Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego.

Szczególne podziękowanie dla całego narodu amerykańskiego miało miejsce w 1926 r. Wówczas to Leopold Kotnowski przekazał w Białym Domu „Polską Deklarację o Podziwieniu i Przyjaźni dla Ameryki”. Był to zbiór 111 tomów zawierających pozdrowienia i podpisy przedstawicieli wszystkich szczebli władz II Rzeczypospolitej oraz ok. 5,5 mln podpisów uczniów polskich szkół. ■

QUIZ – LATO, TO TY?

Ciekawe, którą porą roku jesteście? Co lubicie najbardziej: upały, przebudzenie, śnieg czy może deszcz? Koniecznie odpowiedzcie na wszystkie pytania i zobaczcie wynik. Odpowiedź, jak zwykle, może być bardzo pocieszna!

Jakim jesteś znakiem zodiaku?

- Strzelec, Koziorożec, Wodnik – 1
- Ryby, Baran, Byk – 2
- Bliźnięta, Rak, Lew – 3
- Panna, Waga, Skorpion – 4

Wygrywasz wycieczkę, możesz wybrać jedno z miejsc. Które wybierasz?

- Grenlandia – 1
- Wybrzeże Kości Słoniowej (Afryka) – 3
- Gwatemala (Ameryka Środkowa) – 2
- Anglia (Europa) – 4

Jaką moc chciałbyś mieć?

- moc wiatru – 1
- moc wody – 4
- moc ziemi – 2
- moc ognia – 3

Które ze zwierząt chciałbyś poznać bliżej?

- Suseł – 1
- Foka – 2
- krokodyl – 3
- hipopotam – 4

Co lubisz robić najbardziej w lesie?

- dokarmiać zwierzęta – 1
- spacerować – 2
- zbierać jagody – 3
- zbierać grzyby – 4

Twój ulubiony owoc:

- Mandarynki – 2
- Banany – 1
- Truskawki – 3
- Jabłka – 4

Czego najbardziej nie lubisz?

- Owadów – 1
- Zimna – 3
- Gorąca – 4
- Deszczu – 2

Które święto lubisz najbardziej?

- Halloween – 4
- Wielkanoc – 2
- Wigilia – 1
- Dzień Dziecka! – 3

Który film podobał Ci się najbardziej?

- „Epoka Lodowcowa” – 1
- „Kubuś Puchatek” – 4
- „Madagaskar” – 3
- „Shrek” – 2

Który sport wybierzesz dla siebie?

- Biegi – 2
- Narty – 1
- Surfing – 3
- Siłownia – 4

Czego nie lubisz nosić na sobie lub ze sobą?

- kłapek typu japonki, bleeee – 4
- parasola – 1
- chust, apaszek – 3
- rękawiczek – 2

Najwięcej odpowiedzi „2” – JESTEŚ WIOSNĄ! – budzisz wszystko i wszystkich do życia, niesiesz ze sobą zieleń, nadzieję i radość. Niedźwiedzie na Twój widok wylegają z nor, ptaki z dziupli, a trawy wychylają swoje głowy spod ziemi. Uwielbiasz, gdy nie jest zbyt gorąco, czasem jakiś deszczyk, temperatura umiarkowana. Zimna nie lubisz, ale upał jest równie zły. Pierwsze świeże warzywka z ogródka zajadasz z prawdziwym smakiem. Wolny czas chętnie poświęcasz na oglądanie motyli i ptaków, które świergołą dookoła.

Najwięcej odpowiedzi „4” – JESTEŚ JESIENIĄ! – a to wcale nie jest smutna pora roku. Owszem, lubisz się czasem zamyślić nad światem, podumać patrząc przez okno na deszcz. Ale deszcz lubisz, a najbardziej, to skakanie po kałużach! Jest super, nie? Uwielbiasz zbierać jesienne liście i robić z nich bukiety. Z kasztanów chętnie stworzysz całą armię ludzików i zwierzaków. No właśnie, zwierzakom pomagasz przygotować się do zimowego snu. Trzeba im trochę zapasów podsunąć!

Najwięcej odpowiedzi „1” – JESTEŚ ZIMĄ! – lubisz kiedy za oknem pada śnieg, mróz szczypie w nosy, a Ty... siedzisz wygodnie w domku! Lepienie bałwana to Twoja pasja, marzysz o zbudowaniu igloo i przygarnięciu polarnego niedźwiedzia. Może dałby się wyszkolić i umiał aportować? Zima zawsze kojarzy się ze świętami, mandarynkami i choinką. No i są ferie zimowe, a wtedy dochodzą sporty, takie jak saneczkarstwo, łyżwiarstwo upadkowe i narciarstwo! Nie brakuje Ci specjalnie świeżych owoców i warzyw, bo zajadasz się tymi z puszki lub zamrażalnika!

Najwięcej odpowiedzi „3” – JESTEŚ LATEM! – uwielbiasz gorąc, słońce i opaleniznę! Nie trzeba nosić ciepłych ciuchów, w ogóle nic nie trzeba bo są wakacje! Nie rozumiesz tych, których gorąc męczy. Ty zajadasz się lodami, biegasz, hasasz i cieszysz się wolnym czasem spędzonym na podwórku. Uwielbiasz jeździć nad morze, bo tam jest plaża: woda i piasek. Po cichu marzysz o wyprawie do Afryki - tam lato trwa niemal bez przerwy, a ilość dzikich zwierząt jesz oszałamiająca!

WAKACYJNY DOWCIP!

- Mama woła z kuchni do Mądrali:
 — Synku, co robisz?
 — Leżę.
 — A co robi twoja siostra?
 — Pomaga mi.

Poła-
mań-
ce
języ-
kowe

Król królowej ta-
rantule włożył czu-
le pod koszulę.
Suchą szosą Sasza
szedł do Szwecji.

Fascynujący świat roślin

Za najwyższy kaktus długi czas uchodził znaleziony w 1988 roku w Maricopa Mountains, w Stanach Zjednoczonych Ameryki. Kaktus saguaro *Cereus giganteus*, który sięgał ponad 17,5 m, żyje od ponad 200 lat.

Najnowsza księga rekordów Guinnessa podaje jednak, że przedstawiciel gatunku *Pachycereus pringlei* rosnący na pustyni Sonora sięga 19,2 metrów.

Schab kresowy

Soczysty, pyszny schab nadziewany orzechami włoskimi, suszoną żurawiną, śliwką, z dodatkiem jabłka, idealny na wszelkie uroczystości, święta, ale też na zwykłą niedzielę.

Wiesława Lewandowska
autorka bloga kulinarnego
„Dom pełen mięty”

Można podać go zarówno na ciepło, jak i na zimno pokrojony w cienkie plastry. Dodatek owoców i orzechów dodaje nie tylko smaku, ale też i aromatu, a schab podany w takiej formie jest jego niewątpliwą ozdobą, a wygląd robi wrażenie. Przepis nie jest trudny, ani pracochłonny, zapraszam do wypróbowania.

Składniki:

1 kg schabu bez kości, 2 łyżki musztardy, 150 gramów owoców suszonych żurawina i śliwka, 100 gramów orzechów włoskich, 1 jabłko, 1 żółtko, 1 łyżka bułki tartej, 1 łyżka masła, 1 łyżka majeranku, 1 łyżka papryki słodkiej, sól, pieprz.

Wykonanie:

Schab umyć, osuszyć papierowym ręcznikiem, posmarować z każdej strony musztardą, oprószyć solą, pieprzem, majerankiem, włożyć do naczynia, przykryć i schować do lodówki najlepiej na noc, mięso musi się zamarynować. Owoce suszone sparzyć wrzącą wodą, chwilę pomoczyć, następnie odcedzić, śliwki pokroić w paseczki, a żurawinę na pół. Orzechy włoskie podprażyć na suchej patelni, a następnie posiekać. Jabłko obrać i zetrzeć na tarce o du-

Fot. autorka

zych otworach. W miseczce połączyć orzechy, suszone owoce, starte jabłko, dodać żółtko i bułkę tartą, doprawić odrobiną soli i pieprzu. Schab wyjąć z lodówki, przekroić ostrym nożem wzdłuż w trzech miejscach ale nie do końca, mięso musi być w jednym kawałku na dole. W nacięcia włożyć nadzienie orzechowo-owocowe, dokładnie je docisnąć. Schab związać bawełnianą nicią w kilku miejscach, aby zachował kształt po pieczeniu. Folię aluminiową można posmarować

tluszczem, położyć schab, posypać jeszcze papryką i majerankiem, a na wierzchu ułożyć kilka kawałków masła, lub smalcu. Zawinąć szczelnie i przełożyć do formy. Piekarnik nagrzać do 180 stopni funkcja góra-dół i piec schab 45 minut. Rozwinąć z wierzchu folię i piec jeszcze 15-20 minut do ładnego zrumienienia. Schab przykryć i zostawić, aby odpoczął. W czasie pieczenia powstanie sos, który możemy wykorzystać do schabu podanego na gorąco. ■

Makaron z kurkami

Makaron w pysznym aksamitnym sosie z kurkami, to pomysł na szybki i smaczny obiad. Obiad bez mięsa, a mimo to bardzo sycący, aromatyczny, smaczny i bardzo prosty do zrobienia. Sezon na kurki w pełni, dlatego korzystajmy z tych smacznych grzybów, a można przygotować z nich bardzo smaczne dania.

Składniki: 400 gramów kurek, 250 gramów makaronu, 200 ml śmietanki kremówki 30 proc., 1 cebula szalotka, 1 łyżka masła klarowanego, 1 łyżka posiekanej natki pietruszki, 1 łyżka parmezanu, sól, pieprz,

Fot. autorka

Wykonanie: Kurki oczyścić, umyć, nie moczyć ich w wodzie, gdyż nasiąkną wilgocią, a następnie osu-

żyć. Większe kurki pokroić na pół, a mniejsze zostawić w całości. Cebulkę obrać i pokroić w kostkę. Makaron najlepiej gruby, mogą być świderki, rurki, muszelki, taki jaki lubimy, ugotować według przepisu w osolonej wodzie i odcedzić. Na patelni rozgrzać masło, dodać pokrojoną cebulkę, kurki i smażyć je 3-4 minuty, aż grzyby puszczą sok, który lekko odparować, wlać śmietankę, doprawić solą, pieprzem do smaku i zagotować. Makaron wyłożyć na talerz, polać sosem z kurkami, posypać natką pietruszki i płatkami parmezanu. ■

Krzyżówka

Sigmund, psychiatra austr. Jeleń z Kanady	Trudny do zgryzienia	Srodowisko ryby	Daje ogień	Karta potraw, dań	Metal jak ostrzeżenie												
Skubie trawę na polanie			Francuska kobieta														
Przestazale: samolot			Półkwni Indianin														
4			Smećna pieśń kozacka														
Miedzy skibami			Zwrot slyszany 100 razy														
Wzór bez wad			Ziemia lezaca odlogiem														
Szczeka			Mityczna tarcza Ateny														
Cecha z plusem			Mityczna tarcza Ateny														
Dobry rozpuszczalnik			Mityczna tarcza Ateny														
Imienniczka Zoli, Wedla			Mityczna tarcza Ateny														
... Saudyjska, monarchia z Rijadem			Mityczna tarcza Ateny														
Duza kosć dla brytana			Mityczna tarcza Ateny														
Dawna nazwa Hiszpanii			Mityczna tarcza Ateny														
Robotnik przedzalni			Mityczna tarcza Ateny														
Niemieccy bracia od bajek			Mityczna tarcza Ateny														
James, rezyser „Titanica”			Mityczna tarcza Ateny														
Dziela pisane proza			Mityczna tarcza Ateny														
Stop na „nerwy”			Mityczna tarcza Ateny														
Czasem trafia na kamien			Mityczna tarcza Ateny														
Czlowiek trzeźwo myslacy			Mityczna tarcza Ateny														
Grzeje w kacie pokoju			Mityczna tarcza Ateny														
Manifest, odezwa			Mityczna tarcza Ateny														
Byl nim Winnetou			Mityczna tarcza Ateny														
Stolica Turcji			Mityczna tarcza Ateny														
Daleki Wschod			Mityczna tarcza Ateny														
Maja, polska aktorka			Mityczna tarcza Ateny														
Byly trener Malysza			Mityczna tarcza Ateny														
Pospolita, szarozielona jaszczurka			Mityczna tarcza Ateny														
Marcin, satyryk i poeta			Mityczna tarcza Ateny														
Pomnik, posag			Mityczna tarcza Ateny														
Sluchowy lub na zęby			Mityczna tarcza Ateny														
Otwor tunelu, rury			Mityczna tarcza Ateny														
Bylo stolica RFN-u			Mityczna tarcza Ateny														
Czara Jezusa			Mityczna tarcza Ateny														
Wsród tkanin			Mityczna tarcza Ateny														
Hendrix, wirtuoz gitary			Mityczna tarcza Ateny														
Wakacje dla ucznia			Mityczna tarcza Ateny														
Ceniony, mady starzec			Mityczna tarcza Ateny														
Gruba zaslon okienna			Mityczna tarcza Ateny														
Miloscnik prawosci			Mityczna tarcza Ateny														
Większa od lasicy			Mityczna tarcza Ateny														
Militarny przyjaciel			Mityczna tarcza Ateny														
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI Z 11-12 LIPCA

Poziomo: KOLBE - SAPER - ZAMORDYZM - REZON - AISZA - DYNAMO - ŚWIERZB - JAKOŚĆ - ELENI - CEKIN - PARKING - BZURA - KASZA - RUBEL - DŻINSY - IMAGE - FIDEL - REKSIO - ROTA - PEDRO - WSYPY - SYNDYK - OKOWITA - PŁACA - ANGELA - ZRYW - RZUT - RYNEK - KRANIK - TARA - DOZA

Pionowo: OKARYNA - ABAŻUR - SOŁTYS - OMEN - KURZ - ETYKA - LOZANO - KURNIK - POCZET - BROM - ŚWIRUS - SPAWARKA - JEDNOŚĆ - NABYCIE - ODSZAWKA - SZANIEC - KLIF - RYAN - SAMI - ELENA - MIRON - GRAD - SHREK - STADO - DREZNO - BENZ - ZNICZ - GETRY - LUIZ - ALBIN - ADELA - KLATKA

Hasło: Atrakcyjność fizyczna

Uśmiechnij się!

Na ławce siedzi dwóch meneli. W pobliżu zatrzymuje się kobieta i wita przechodzącego księdza:

– Proboszcz ma rękę w gipsie? Co się stało?!

– Cóż, wczoraj pośliznąłem się w wannie.

Na to menel pyta menela:

– Ty, co to jest wanna?

– Nie mam pojęcia! Niewierzący jestem.

– Dlaczego pani nie wezwała policji słysząc, że złodziej na parterze wywraca wszystkie szafy i szuflady, klnie pijąc alkohol z barku – pyta śledczy.

– Byłam pewna, że to Stefan szuka czystej koszuli i skarpetek.

– Dzień dobry, tu weterynarz.

Pani Zosiu, jest u mnie pani mąż z Azorkiem i żąda, żeby go uspić. Co pani na to?

– Cóż, protestować nie będę, skoro nalega... Ale Azorka proszę puścić wolno, zna drogę do domu i trafi sam.

– Doktorze – pyta pacjent. – Jak tam moje wyniki? Umieram z ciekawości!

– Hm, chyba nie tylko z ciekawości – mamrocze doktor.

Żona wpada do salonu i roześmiana pyta męża:

– Kochanie, popatrz na mnie! Niczego nie zauważyłeś?

– Włosy podciąłś?

– Nie!

– Nowa sukienka?

– Skądże!

– No, to już nie wiem...

– Włosy podciąłam!

– Przecież na samym początku to mówiłem!

– Mówiłeś, mówiłeś... Zgadłeś, a przecież miałeś zauważyć!

– Jest pan fatalnym pracownikiem. Dlaczego?

– To proste: rano mózg jeszcze nie pracuje, po południu już nie pracuje. Dobrze działa w południe, ale wtedy akurat jem.

Jubileusz władzy dyktatora Białorusi w krzywym zwierciadle

Aleksander Łukaszenka niepodzielnie rządzi Białorusią od 30 lat. Przedstawiamy mniej widzialną stronę życia najlepszego przyjaciela Władimira Putina. Prezentujemy najlepsze smaczki — kuriozalne sytuacje i wpadki „baćki”.

Aleksander Borowik

TRAKTOR I „BIAŁA KULKA”

Białoruski dyktator zaskoczył dziennikarzy w 2022 r. opowieścią ze swej młodości. Twierdził, że rozpedził białoruski traktor MTZ-50 do prędkości... 280 km na godz.! Sęk w tym, że maksymalna prędkość fabryczna tego modelu traktora to raptem kilkadziesiąt kilometrów na godzinę. Ponadto białoruski przywódca chwali się, że jest „prawdziwym miłośnikiem zwierząt”. Mówi, że na swojej farmie trzyma strusie, króliki, kaczki, gęsi i kurczaki. Dyktator szczególnie upodobał sobie szpica miniaturowego — Umkę, którego zabiera nawet w delegacje i na kluczowe narady! Pies był z nim m.in. w 2022 r. w Uzbekistanie oraz podczas tegorocznej Parady Zwycięstwa w Moskwie.

JAK POKONAĆ COVID-19?

Łukaszenka dwukrotnie przeszedł COVID-19. To „pozwoliło” mu na wygłaszanie kontrowersyjnych sądów na temat leczenia choroby. Spomiędzy jego „lekarstw”, które warto zastosować, wymienił: hokey, wódkę, wierność jednej kobiecie oraz saunę.

SWÓJ, CZYLI „CZUWAK”

W czerwcu 2022 r. Aleksander Łukaszenka przemówił do młodzieży białoruskiej z okazji zakończenia matur. Zaprezentował się czadowo — w czapce z daszkiem i skórzanej czarnej kurtce bomberce, takiej kusej kurteczce zapinanej na zamek, a za plecami miał motocykl. Ale 67-latek tylko wystawił się na pośmiewisko. „Do wyglądu fajnego dzieciaka brakuje mu tylko deskorolki” — śmiały się po cichu dziennikarze.

Władimir Putin zaprosił w 2022 r. Łukaszenkę na obchody swoich 70

■ Łukaszenka uważa Putina za swego „najlepszego przyjaciela” Fot. EPA-ELTA

lat. Z tej okazji „baćka” sprezentował mu kupon na... białoruski traktor. Jak powiedział — sam używa takiego na swym polu.

Tak przy okazji. W swoim czasie sam Łukaszenka dostał od swego podwładnego bardzo oryginalny prezent. Minister obrony Wiktar Chrenin wręczył mu kopię pierwszej radzieckiej bomby atomowej. Taki to „oryginalny” gadżecik...

LEKKO „KONTUZJOWANY”

Dyktator z Mińska lubi pozować na silnego, przedsiębiorczego i dalekowzrocznego lidera, dlatego jesienią 2022 r. jego służby praso-

w opublikowały nagranie, jak wraz z biznesmenem Siarhiejem Ciacerynem rąbią drewno. „Trzeba, aby drewno dostali chłopci, pracownicy, a nie bogaci. Najważniejsze, żeby w Polsce Duda i Morawiecki nie zamazali!” — powiedział wówczas.

Jak się okazało, owo rąbanie drewna wyszło jednak mu bokiem. Podczas „gospodarskiej wizyty” w jednej z fabryk zauważono, że kuleje i ciężko się porusza. Wzbudziło to szereg plotek i domysłów na temat jego stanu zdrowia. „Rąbałem drewno na opał. W pewnym momencie blok ważący około 80 kg spadł mi na stopę...” — wyjaśniał. Ależ drzewa na Białorusi rosną, że taaa-kie kłody z nich bywają! ■

Zamiast ze szklanki, pił z...

Podczas odbywającej się w kazachskiej Astanie konferencji Szanghajskej Organizacji Współpracy, która zrzesza Rosję, Chiny i ich sojuszników, reporterzy przyłapali Łukaszenkę podczas picia wody wprost z butelki. Jak się mówi — pił „z garła”! Za chyba swoje zdrowie, bo nie planuje szybko rozstać się z władzą. W lutym tego roku oświadczył, że planuje wystartować w zaplanowanych na 2025 r. wyborach prezydenckich...

Jak zarabia klan Łukaszenków

Aleksander Borowik

Najstarszy syn Wiktar w 2005 r. został asystentem ojca, czyli prezydenta kraju, do spraw bezpieczeństwa narodowego. W latach 2007–2021 był członkiem Rady Bezpieczeństwa Republiki Białorusi, a w 2019 r. został wiceszefem Białoruskiego Narodowego Komitetu Olimpijskiego. Ojca na stanowisku przewodniczącego zastąpił już w 2021 r. Otrzymał już stopień generała majora rezerwy, a odpowiada za służby bezpieczeństwa. Tymczasem nieoficjalnie wiadomo, że Wiktar ma powiązania z wpływowymi biznesmenami z otoczenia ojca, a jego żona Lilia prawdopodobnie odpowiada w rodzinie za biznes z serbskimi deweloperami — braćmi Karić, którzy zrealizowali projekty w białoruskiej stolicy.

KLUB SPORTOWY I KIRKOROW

Wiktar i Lilia mają czworo dzieci: Wiktoryję, Alaksandra, Waleryję i Jarasława. Z udziałem dziewięcioletniej Wiktoryi Biëlarusfilm w 2007 r. nakręcił film „Na plecach czarnego kota”, do którego zaangażowano rosyjskiego piosenkarza Filipa Kirkorowa.

Średni syn białoruskiego dyktatora — Dzmityrij, jest przewodniczącym Prezydenckiego Klubu Sportowego, wpływowej organizacji, która organizuje loterie i nadzoruje biznes restauracyjny.

Ponadto Dzmityrij jest honorowym konsulem... Etiopii na Białorusi, a więc odpowiada również za kontakty z afrykańskimi reżimami. Dzmityrij miał też — poprzez wpływowych biznesmenów — uczestniczyć wraz z żoną Hanną w realizacji projektu budowy osiedla, na który dostali od Łukaszenki kawałek państwowej ziemi.

Dyktator Białorusi Aleksander Łukaszenka ma trzech synów, siedmioro wnuków i jeszcze znacznie większą „szeroką rodzinę”, z której każdy „dobrze” się wzbogacił przez czas sprawowania przez niego władzy.

Hanna Łukaszenka jest najbardziej znana z pisanie piosenek pod pseudonimem Hanna Sialuk. Wśród jej „hitów”, które są regularnie puszczane w białoruskich stacjach radiowych i telewizji, są m.in.: „Ach, Alaksandr!”, „Białoruska żona”, „Bulba-dance”, „Docenie naszego mężczyzny” — hymn Prokuratury Generalnej i jakaś tam piosenka o jakimś tam znaku jakości — „Znak kaczestwa”.

MIKAŁAJ W... CHINACH

Najmłodszy syn przywódcy Białorusi oficjalnie rozpoczął studia na wydziale biologicznym Białoruskiego Uniwersytetu Państwowego. Stworzono dla niego specjalny kierunek studiów i zebrano sprawdzoną grupę, zmodernizowano pomieszczenia, programy i materiały dydaktyczne. Mimo to Mikołaj obecnie studiuje nie w ojczyźnie, a w... Chinach! ■

Imponujące rezydencje i samochody

Oprócz stanowisk, dochodów, pochodzących z państwowych pieniędzy i różnorodnych przywilejów rodzina Łukaszenki korzysta z licznych dóbr. Sam Łukaszenka posiada co najmniej 18 rezydencji.

Może się również pochwalić bogatą kolekcją samochodów, w tym m.in. autami: Mercedes-Benz Maybach Pullman Guard, Maybach 62, Mercedes S W221 czy Audi A8 II. W 2020 r. przywódca Białorusi nabył nowy samolot — prywatny odrzutowiec biznesowy Gulfstream G550, który kosztuje ponad 60 mln dol. We flocie lotniczej Łukaszenki są jeszcze cztery samoloty: amerykański Boeing 737-800/BBJ2 (EW-001PA), kanadyjski Bombardier Challenger 850 (EW-301PJ), Jak-40 (EW-88187) i śmigłowiec Mi-8 (EW-25049). A w 2018 r. Tu-154M, który wcześniej pełnił rolę samolotu nr 1, został wystawiony na sprzedaż za 2 mln dol. Coś nie tak poszło z dochodami?

Pokazowe wykopki ziemniaków. Ale z takiej „bulwy” to chyba zarobków wielkich nie będzie... Fot. president.gov.by

7.00 Detektyw Literka
7.10 S. anim. „Przyjaciele Misia i Marigolci”
7.35 Jedź na zdrowie
7.45 Pięknie przyprawiona
8.00 Info Wilno
8.20 Studio Wilno
8.40 Forum
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.35 Kuchenne recepty
11.00 Gra słów
11.20 S. anim. „Przyjaciele Misia i Marigolci”
11.50 Zakochaj się w Polsce
12.10 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.05 Dobre historie
13.30 Tygiel
13.45 Giganci nauki
14.35 Tacy byliśmy
15.00 Słownik polsko@polski
15.30 Raport naukowy
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.40 S. „Barwy szczęścia”
17.10 Detektyw Literka
17.20 Przyjaciele Misia i Margolci
17.45 S. „Blondynka”
18.30 Nowe spojrzenie
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 S. „M jak miłość”
20.35 S. „Leśniczówka”
21.00 Dziennik Regionów
21.25 S. „Leśniczówka”
21.45 „Dzikie serca”
23.00 Na sygnale
23.50 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.25 Anna Dymna spotkajmy się
00.50 Dziennik Regionów

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 8.30 Wiadomości
9.00 S. „Morderstwa na północy”

9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Cała Schnell”
11.30 S. „Sprawa dla dwojga”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 S. dok. „Szczęśliwy pies”
13.45 Litwa tańczy
14.00, 15.00, 16.00, 14.20, 15.15 Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Dzieci tysiąclecia Litwy
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Wiadomości rowerowe
22.00 S. „Oślepiające daszki”
23.00 S. „Wikingowie”
23.45 S. „Krzyk o pomoc”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź moim słońcem”
8.00 S. „Słodko razem”
9.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Krwawe kwiaty”
11.00 S. „Alaca”
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Inna miłość”
15.30 S. „Aromat miłości”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.25 Piłka jest okrągła
19.30 KK2
20.00 Od...do...
20.30 Pani chłopka
21.30 Wiadomości
22.30 „Sposób na morderstwo” thriller
00.25 S. „FBI”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej

6.05 Entuzjaści
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Detektywi historii
8.30 7 dni Kowna
9.00 Dzień dobry Litwo
11.30 Białoruska Pogoń
12.00 STOP linia
13.00 Perspektywa
13.30 Uwaga! Szukamy sztuki
14.00 Szalerstwo na punkcie kół
14.30 S. dok. „Historia zimnej wojny”
15.25 S. dok. „Tematy wideo w Japonii”
15.30 S. „Z pamiętnika połóżnej”
16.30 Dzień dobry Litwo
18.30 Niezwykli ludzie.
19.00 S. dok. „Historia zimnej wojny”
19.50 Wybór do Mistrzostw Europy Kobiet w Piłce Nożnej UEFA
22.00 „Pielgrzymi” film fab.
23.30 „Wyznania”
00.00 Wiadomości DW (ros.)
00.15 Dziś na świecie (ros.)

6.00 S. „Romeo i Julietta z Cherkass”
7.00 TV pomoc
8.55 S. „Pani Fazilet i jej córki”
10.00 S. „Trójkąć miłośny”
11.00 S. „Kobiety lekarz”
12.00 S. „Nie puszczaaj mojej ręki”
14.00 S. „Niezrównana miłość”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 S. „Romeo i Julietta z Cherkass”
20.30 S. „Dotrwaj do trzydziestki”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport
22.30 „Nocna randka” komedia
00.25 S. „Smeris”

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.30 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Oddział nr 44”
9.30 S. „Ciepłe miejsce”
10.30 S. „CSI. Miami”
11.30 S. „Świeża krew”
12.30 S. dok. „Mania chomikowania”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „Ciepłe miejsce”
17.00 S. „Świeża krew”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI”
20.00 „Ale numer!”
21.00 „Komórka” thriller
22.55 „Krwawa rozgrywka” thriller

5.30 „Nowy dzień”
6.30 S. dok. „Na tropie zabójców”
7.30 Przymaki z grilla
8.00 S. „Szpital centralny”
9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 S. „Strażnik Karpacki”
11.00 S. „Aleksandra”
12.00 Kod zdrowia
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 Realna mistyka
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
17.00 S. „Szpital centralny”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 Przymaki z grilla
19.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda
20.20 S. „Realna mistyka”
21.25 S. „Aleksandra”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
23.30 S. „Szpi-

tal centralny”
00.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.45 S. „Elementary”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Wojny magazynowe”
9.00 „E-gazas dugnas”
9.30 S. dok. „Najtwardsi piloci Dzikiej Alaski”
10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00 S. „Brutto i Netto”
12.00 Nagi instynkt przetrwania
13.25 „Licytacje”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „Elementary”
17.00 S. „S.W.A.T”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Brutto i Netto”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.00 „Ostatni rycerze” film fab.
23.20 S. „Szczęśliwa szatana”

6.00 S. „Skradzione życie”
7.00 S. „Nieśmiertelnik”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”
10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Detektyw z wybrzeża”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”
15.30 „Obiecany”
16.30 S. „Bądź ze mną”
17.00 S. „Gry losu”
18.00 S. „Ślepa”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Morderstwa w Sandhamn”
22.55 „Cassandra. Wieczne piękno”
00.50 S. „Spirala”

06.20 S. „Dziedzictwo”
07.05 S. „Złoty chłopak”
08.00 Transmisja Mszy Świętej
08.30 „Kościół z bliska”
09.00 S. „Wydział kryminalny Kitzbühel”
09.50 S. „Ranczo”
10.50 S. „Komisarz Alex”
11.45 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 „Korona królów. Jagiellonowie. Taka historia”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Magazyn Rolniczy”
13.55 „Magiczne chwile” film dok.
15.00 S. „Złoty chłopak”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
19.00 S. „Dziewczyny ze Lwowa”
20.00 „Jeden z dziesięciu”
20.30 „19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.20 „Reporterzy”
21.35 S. „07 zgłoś się”
23.40 „Galimatias czyli Kogel Mogel II” komedia

07.05 „Muzyczne poranki”
07.40 „Tamte lata, tamte dni”
08.15 „Szlakiem Kolberga”
08.55 „Podróże z historią”
09.35 Informacje kulturalne
10.00 S. „Dom”
11.30 Marona psia opowieść
13.15 Portrety Celnik Rousseau albo wstęp do nowoczesności
14.20 S. „Arabela”

15.45 Pociąg” dramat
17.35 S. „Dom”
19.15 Otwarcie wystawy w muzeum Brukhentala w Sybinie, w Rumunii
19.50 Jazz na Kala-tówkach film dok.
21.00 „Ósmy dzień” dramat
23.10 „Malarstwo dekoracyjne impresjonistów” film dok.

7.00 Dziennik Regionów
7.30 „Pozyteczni.pl”
8.00 „Kuchenne recepty”
8.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Stacja Innowacja”
12.30 „Rodzinka.pl”
13.00 „Gość Poranka”
13.20 „To jest grane”
13.50 S. „Lalka”
15.20 „Laskowik & Malicki”
16.05 „Jak to działa”
16.35 „Zwierzaki Czytali”
17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
17.30 „Rodzinka.pl”
18.00 Teleexpress
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Leśniczówka”
19.20 „Akcent Wschodni”
19.50 „Wielcy polscy wynalazcy w II Rzeczypospolitej”
20.10 „Kamperem po Południu”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „Ojciec Mateusz”
23.15 „IRA na dobry wieczór”
00.10 „Dziennik Regionów”

07.00 „Był taki dzień”
07.05 „Ja Cię

uczyć każe”
07.25 „Spór o historię”
07.55 S. „Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy”
08.50 „Egzekucja w ZOO” film TVP
09.25 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
09.35 „Kuchnia Polskich Żydów”
10.00 „Harda” film dok.
10.15 „Historia Polski”
11.10 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
11.20 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.40 „Działo się w Krakowie”
11.42 „Kultowe zabytki”
12.35 „Mazury nieodkryte”
12.45 „Było, nie minęło”
13.10 S. „Alternatywy 4”
14.05 „Przyrodnicze opowieści Włodzimierza Puchalskiego”
14.35 S. dok. „Wszystkie kolory świata”
15.25 „Górny Śląsk 1919 1921 Fotopanorama” film dok.
16.15 „Korona królów”
16.40 „Sensacje XX wieku”
16.55 „Było, nie minęło”
17.00 „Sensacje XX wieku”
17.20 „Polacy na ratunek Żydom”
17.35 „I nie widziałem ich więcej żywych”
18.20 „Historia na ten czas”
18.25 „Działo się w Krakowie”
18.30 „Spór o historię”
19.00 „Szlakiem Lubelskich Sztetli”
19.10 S. „Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy”
20.30 „Byłem wszędzie. Olgierd Budrewicz” film dok.
21.10 S. dok. „Podziemie Włochy Todi i Tarquinia”
22.05 „Działo się w Krakowie”
22.10 „Łowca” film fab.
23.45 „Świadkowie nieznanych historii”

00:05 Wywiad z Ks. Bp. Sławomirem Oderem, Ordynariuszem diecezji gliwickiej
00:45 Muzyczne chwile
01:00 Słowo życia
01:05 Świat w obrazach
01:10 Informacje dnia
01:30 XX Rajd Katyński
01:55 Poczet Wielkich Polaków
02:00 Anioł Pański
02:05 Ma się rozumieć
02:15 Rozmowy niedokończone
03:25 Święty na każdy dzień
03:30 Poznaliśmy Polskę
03:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04:00 Informacje dnia
04:20 Różaniec
04:50 Myśląc Ojczyzna
05:00 Apel Jasnogórski
05:20 Informacje dnia
05:40 Polski Punkt Widzenia
06:00 Baron Feliks Koponka życie i twórczość
06:50 Polska Bretania
08:20 Leśni zapylacze
08:45 Mateczniki Polskości
08:55 Poczet Wielkich Polaków
09:00 Informacje dnia
09:15 Polski Punkt Widzenia
09:35 Modlitwa smoleńska
10:00 Papież Polak do Rodaków
10:30 Słowo życia
10:35 Alternatywa dla programu In vitro
11:00 Informacje dnia
11:15 Jak my to widzimy z daleka widać lepiej
11:45 Zew natury
12:05 Mocni w Wierze
12:35 Słowo życia
12:40 Ma się rozumieć
12:50 Święty na każdy dzień
13:00 Anioł Pański
13:03 Informacje dnia
13:20 Życie lasu. Bogactwo przyrodnicze
13:55 Dęby w Polsce
14:30 Msza święta z Jasnej Góry
15:20 Muzyczne chwile
15:30 PSL skradziona tożsamość
16:25 Odwaga wiary
16:50 Ma się rozumieć
17:00 Informacje dnia
17:10 Jestem mamą
17:25 Przyroda w Obiektywie
17:40 Zdrowie z Bożej Apteki
17:55 Restauracja
18:10 Prosto o gospodarce
18:30 Zostań Żołnierzem RP
18:45 Muzyczne chwile
18:55 Poczet Wielkich Polaków
19:00 Anioł Pański
19:05 Informacje dnia
19:15 Rozmowy niedokończone
20:25 Święty na każdy dzień
20:30 Każdy ma-luch to potrafi
20:45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
21:00 Informacje dnia
21:20 Różaniec
21:50 Myśląc Ojczyzna
22:00 Apel Jasnogórski
22:20 Informacje dnia
22:40 Polski Punkt Widzenia
23:00 To nic takiego

7.00 Fani czterech kótek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Łowcy klasyków
10.30 Skarby z szopy
12.00 Ocalić dom
14.00 Wiejski dom w wielkim stylu
19.00 Jak to jest zrobione?
19.30 Jak to działa?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Gorączka złota: złoty szlak
00.00 Złoto Ameryki

7.00 Zwierzaki Czytaki
7.15 GOTUJEMY-OWSIANKA
7.25 S. anim. „Przygody Kota Filemona”
7.35 Moda na rodzinę
8.00 Info Wilno
8.15 Studio Wilno
8.35 Woronicza 17
9.35 S. „Sześć sióstr”
10.30 W kotle historii
10.55 Gra słów.
 Krzyżówka
11.20 Zwierzaki Czytaki
11.35 S. anim. „Przygody Kota Filemona”
11.45 Dobre historie
12.10 S. „Leśniczówka”
13.00 Info Wilno
13.05 Było, nie minęło
13.30 Reportaż kresowe
13.45 Va Banque
14.35 To jest grane
15.00 Słownik polsko@polski
15.35 Jak to działa
15.50 Info Wilno
16.00 Koronka do Miłosierdzia Bożego
16.20 S. „Klan”
16.45 S. „Barwy szczęścia”
17.10 GOTUJEMY-OWSIANKA
17.15 Zwierzaki Czytaki
17.40 S. „Bodo”
18.30 Tygiel
19.00 Info Wilno
19.15 Studio Wilno
19.35 Panorama litewska
19.45 S. „M jak miłość”
20.35 S. „Leśniczówka”
21.00 Dziennik Regionów
21.25 S. „Leśniczówka”
21.45 Hity wszech czasów
23.00 S. „Na sygnale”
23.50 Info Wilno
00.05 Studio Wilno
00.25 Pożyteczni.pl

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.02 Dzień dobry Litwo
6.30, **7.00**, **7.30**, **8.00**, **8.30** Wiadomości
9.00 S. „Morder-

stwa na północy”
9.50 S. „Krzyk o pomoc”
10.40 S. „Cała Schnell”
11.30 S. „Sprawa dla dwojga”
12.15 Euromaxx
12.30 Kto i dlaczego?
13.00 S. dok. „Szczęśliwy pies”
13.45 Litwa tańczy
14.00, **15.00**, **16.00**, **14.20**, **15.15** Dzień dobry Litwo
16.15 S. „Raj dla kobiet”
17.00 S. „Obietnica”
18.00 Kto i dlaczego?
18.30 Ważna godzina
19.30 Przyjazna Litwa
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Wiadomości rowerowe
22.00 S. „Osłepiające daszki”
23.00 S. „Wikingowie”
23.45 S. „Krzyk o pomoc”

6.00 Filmy anim.
6.30 S. anim. „Tom i Jerry Show”
7.00 S. „Bądź moim słońcem”
8.00 S. „Stodko razem”
9.00 S. „Walker, strażnik Teksasu”
10.00 S. „Alaca”
12.00 Wiadomości
13.20 Pani chłopka
14.30 S. „Inna miłość”
15.30 S. „Aromat miłości”
16.30 Dobry wieczór, Litwo
18.30 Wiadomości
19.25 Piłka jest okrągła
19.30 KK2
20.00 Od...do...
20.30 Pani chłopka
21.00 S. „Potrzebuję miłości”
21.30 Wiadomości
22.30 „Łowca głów” thriller
00.40 S. „FBI”

6.00 Hymn Republiki Litewskiej
6.05 Dzieci ty-

siąclecia Litwy
7.00 Kto i dlaczego?
7.30 Liga talentów muzycznych 200. Poługa
8.30 Wiara i życie
9.00 Dzień dobry, Litwa
11.30 Jesteśmy Ukraińcami
12.00 Litwin w sercu
13.00 Zupa naukowa
13.30 Euromaxx
14.00 To jest kino.
14.30 S. dok. „Historia zimnej wojny”
15.25 S. dok. „Tematy wideo w Japonii”
15.30 S. „Z pamiętnika położnej”
16.30 Dzień dobry, Litwo
17.50 Mistrzostwa Europy UEFA dziewcząt do lat 19 w piłce nożnej
20.00 „Dalej od miasta”
20.30 Panorama
21.00 Temat dnia
21.30 Opera
23.00 Herbata
23.55 S. dok. „Tematy wideo w Japonii”
00.00 Wiadomości DW (ros.)
00.15 Dzisiaj na świecie (ros.)

6.00 S. „Romeo i Julietta z Cherkass”
7.00 TV pomoc
8.55 S. „Pani Fazilet i jej córki”
10.00 S. „Trójkąt miłosny”
11.00 S. „Kobiety lekarz”
12.00 S. „Nie puszczałam ręki”
14.00 S. „Niezrównana miłość”
15.00 S. anim. „Simpsonowie”
16.00 TV3 wiadomości
16.30 TV Pomoc
18.30 TV3 wiadomości
19.30 S. „Romeo i Julietta z Cherkass”
20.30 S. „Dotrwaj do trzydziestki”
21.30 Wieczorne wiadomości TV3
22.20 TV3 sport

22.30 „Łowca czarownic” film fab.
00.45 S. „Smeris

6.00 „Zasady mojej kuchni”
7.30 S. „Agenci Sprawiedliwości”
8.30 S. „Oddział nr 44”
9.30 S. „Ciepłe miejsce”
10.30 „CSI. Miami”
11.30 S. „Świeża krew”
12.30 S. dok. „Mania chomikowania”
13.30 „Zasady mojej kuchni”
15.00 S. „Pod pokładem”
16.00 S. „Ciepłe miejsce”
17.00 S. „Świeża krew”
18.00 S. „CSI. Miami”
19.00 S. „FBI”
20.00 „Ale numer!”
21.00 „Champion 2” film fab.
23.05 „Komórka” thriller

5.30 Nowy dzień
6.30 „Droga do bogactwa”
7.30 W cieniu mężczyzny
8.00 S. „Szpital centralny”
9.00 S. „Realna mistyka”
10.00 S. „Strażnik Karpacki”
11.00 S. „Aleksandra”
12.00 W świetle koszykówki
12.30 Pytanko
13.00 Nowy dzień
14.00 S. „Historia jednego przestępstwa”
15.00 Realna mistyka
16.00 Reporter
16.20 Sport. Pogoda
16.30 S. dok. „Nieodnaleziona Rosja”
17.00 S. „Szpital centralny”
18.00 Reporter
18.20 Sport. Pogoda
18.30 Cel podróży
19.00 S. „Niespodziewana sprawiedliwość”
20.00 Reporter
20.18 Sport. Pogoda

20.20 S. „Realna mistyka”
21.25 S. „Aleksandra”
22.30 Reporter
22.50 Sport. Pogoda
23.00 Rozmowy nad morzem
23.30 S. „Szpital centralny”
00.30 S. „Historia jednego przestępstwa”

5.45 S. „Elementary”
6.30 S. „S.W.A.T.”
7.30 S. „Cobra 11”
8.30 „Magazynowe wojny”
9.00 „Na jednym końcu haczyk”
9.30 S. „Najtwardsi piloci Dzikiej Alaski”
10.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
11.00 „Brutto i Netto”
12.00 „Wipeout”
13.00 „Nagi instynkt przetrwania”
14.00 S. „Cobra 11”
15.00 S. „Chicago Fire”
16.00 S. „S.W.A.T.”
18.00 S. „Simpsonowie”
19.00 „Brutto i Netto”
20.00 „Najzabawniejsze filmiki Ameryki”
21.00 „W pułapce wojny” thriller
23.45 S. „Szczęśliwi szatani”

6.00 S. „Skradzione życie”
7.00 S. „Nieśmiertelnik”
8.00 S. „Ślepa”
9.00 S. „Zakazany owoc”
10.00 S. „Major Crimes”
11.00 S. „Detektyw z wybrzeża”
12.00 S. „Zabójcze umysły”
13.00 S. „Prawo i porządek”
14.00 S. „Partnerki”
15.00 S. „Anupamaa”
15.30 „Obiecany”
16.00 S. „Bądź ze mną”
17.00 S. „Gry losu”

18.00 S. „Ślepa”
19.00 S. „Doktor House”
20.00 S. „Prawo i porządek”
21.00 S. „Morderstwa w Sandhamn”
00.50 S. „Spirala”

06.20 S. „Dziedzictwo”
07.05 S. „Złoty chłopak”
08.00 Transmisja Mszy Świętej
08.30 „Zrzuńnowani odbudowani”
09.00 S. „Wydział kryminalny Kitzbühel”
09.50 S. „Ranczo”
10.45 S. „Komisarz Alex”
11.40 S. „Ojciec Mateusz”
12.35 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
13.10 „Agrobiznes”
13.35 „Rok w ogrodzie Extra”
13.55 „Zwierzęta w ruchu” film dok.
15.00 S. „Złoty chłopak”
15.55 „Jaka to melodia?”
16.35 „Gra słów. Krzyżówka”
17.05 S. „Dziedzictwo”
17.50 „Wielka Wyprawa Małuchów”
18.00 „Teleexpress”
18.20 „Jaka to melodia?”
19.00 S. „Dziewczyny ze Lwowa”
20.00 „Jeden z dziesięciu”
20.30 „19.30”
21.20 „Reporterzy”
21.35 S. „07 zgłoś się”
23.55 „Ogród” film dok.

07.15 „Muzyczne poranki”
08.00 „Tamte lata, tamte dni”
08.35 „Szlakiem Kolberga”
09.15 „Podróże z historią”

10.00 S. „Dom”
11.40 „Pociąg” dramat
13.30 Jazz na Kala-tówkach” film dok.
14.40 S. „Arabela”
16.05 Cudowni mężczyźni z korbką” film obycz.
17.45 S. „Dom”
19.20 Którędy po sztuce
19.30 Informacje kulturalne
20.00 „Reżyserzy”
21.00 „W trzy miesiące dookoła świata” film fab.
22.50 S. „Kafka”
23.50 „Ósmy dzień” dramat

7.00 Panorama
7.30 „Jak żyje las...”
8.00 „Okrasa łamie przepisy”
8.30 „Pytanie na śniadanie”
12.10 „Polacy na medal”
12.30 „Rodzinka.pl”
13.00 „Gość Poranka”
13.20 „Gwiazdozbiór TVP Rozrywka”
13.50 S. „Ojciec Mateusz”
15.35 „IRA na dobry wieczór; widowisko muzyczne”
16.35 S. anim. „Animowanki”
16.45 „GO TU – JEMY”
17.00 S. „Korona królów. Jagiellonowie”
17.30 „Rodzinka.pl”
18.00 Teleexpress
18.20 „Gra słów. Krzyżówka”
18.50 „Leśniczówka”
19.20 „Zawisnąć w powietrzu”
19.50 „Rzecz Polska”
20.10 „Kierunek Zachód”
20.30 „Program informacyjny 19.30”
20.55 „Pytanie dnia”
21.25 S. „O mnie się nie martw”
23.15 „Studio w kontakcie”
00.10 „Dziennik Regionów”

07.05 „Był taki dzień”
07.10 „Ja Cię uczęzy każe”
07.30 „Spór o historię”
08.00 „Działo się w Krakowie”
08.05 „Piosenką przez historię”
08.15 S. „Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy”
09.30 „Kółko historii”
10.05 „Kuchnia Polskich Żydów”
10.35 „Historia Polski”
11.20 S. dok. „Galeria Widmo”
11.25 „Encyklopedia II wojny światowej”
11.45 „Szlakiem miejsc niezwykłych”
11.55 S. dok. „Aerial profiles”
12.45 „Polska i świat z historią w tle”
13.05 „Było, nie minęło”
13.30 S. „Alternatywy 4”
14.25 „Myśliciele”
14.30 „Tajemnice lodowców” film dok.
15.20 „Polska z bocznej drogi”
15.30 S. dok. „Podziemne Włochy Todi i Tarquinia”
16.25 „Był taki dzień”
16.30 „Korona królów”
16.50 „Mazury nieodkryte”
17.05 „Sensacje XX wieku”
17.25 „Działo się w Krakowie”
17.30 „Sensacje XX wieku”
17.45 S. dok. „Galeria Widmo”
17.55 „Akcja AB” film dok.
18.45 „Polacy na ratunek Żydom”
18.55 „Był taki dzień”
19.00 „Spór o historię”
19.30 S. „Najdłuższa wojna nowoczesnej Europy”
20.35 „Życie za życie. Maksymilian Kolbe” dramat
22.10 S. „Stawka większa niż życie”

23.05 „Szczawno. Uzdrowisko Książęce” film dok.
23.50 „Etniczne klimaty Trudna pamięć”

01.10 Informacje dnia
01.30 Zostań Żołnierzem RP
01.50 Święty na każdy dzień
01.55 Poczet Wielkich Polaków
02.00 Anioł Pański
02.05 Ma się rozumieć
02.15 Rozmowy niedokończone
03.25 Święty na każdy dzień
03.30 Każdy ma-luch to potrafi
03.45 Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci
04.00 Informacje dnia
04.20 Różaniec
04.50 Myśląc Ojczyzna
05.00 Apel Jasnogórski
05.20 Informacje dnia
05.40 Polski Punkt Widzenia
06.00 Prosto o gospodarce
06.20 Jestem mamą
06.35 Odpowiedzialni za Kościół
07.00 Orędzie na trudne czasy
08.10 Canillitas
08.35 Zdrowie z Bożej Apteki
08.55 Poczet Wielkich Polaków
09.00 Informacje dnia
09.15 Polski Punkt Widzenia
09.35 Każdy ma-luch to potrafi
09.50 Słowo życia
09.55 Zostawić ślad...
10.20 Mateczniki Polskości
10.30 Sanktuarium polskie
10.50 Święty na każdy dzień
11.00 Audycja Generalna Ojca Świętego Franciszka z Watykanu
11.50 Muzyczne chwile
12.00 Zagłada redemptorystów Woli
12.25 Jestem mamą

12.40 Prosto o gospodarce
13.00 Anioł Pański
13.03 Informacje dnia
13.20 Pędzelkiem z ogona wiewiórki pisane
13.50 Powrót i Odnowa
14.30 Msza święta z Jasnej Góry
15.20 Muzyczne chwile
15.30 Spektakl teatralny: Pupil pupila. Komedja w jednym akcie
16.05 Zapomniany Sprawiedliwy Tadeusz Modelski
16.50 Ma się rozumieć
17.00 Informacje dnia
17.10 Na zdrowie
17.30 Gaz ziemny w Polsce Początek historii
18.00 Po stronie prawdy
18.50 Muzyczne chwile
18.55 Poczet Wielkich Polaków
19.00 Anioł Pański
19.05 Informacje dnia
19.15 Rozmowy niedokończone
20.25 Święty na każdy dzień
20.30 Opowieści z Księgi Cnót
21.00 Informacje dnia
21.20 Różaniec
21.50 Myśląc Ojczyzna
22.00 Apel Jasnogórski
22.20 Informacje dnia
22.40 Polski Punkt Widzenia
23.00 Cichy i pokornego serca

7.00 Fani czterech kółek
9.00 Jak to jest zrobione?
10.00 Łowcy klasyków
10.30 Skarby z szopy
12.00 Łowcy staroci
18.00 Fani czterech kółek
19.00 Jak to jest zrobione?
20.00 Łowcy staroci: renowacje
21.00 Łowcy klasyków
23.00 Fani czterech kółek
00.00 Nagi instynkt przetrwania

Tarptautinis vasaros festivalis

MUZIKA MEDININKŲ PILYJE

liepos 6 20:00
festivalio atidarymas
The Ditties RAMONA ŠARAYTĖ

liepos 10 20:00
Senosios sefardų dainos
RAMONA ŠARAYTĖ

liepos 11 19:00
Eglė Petrošiūtė & SAMBA ME

rugpjūčio 3 19:00
Eglės Vakarainaitės Septetas
Jazz Strada

rugpjūčio 4 19:00
Ewelina Gancewska su grupe
RAMONA ŠARAYTĖ

rugpjūčio 18 19:00
Kęstutis Vaiginis Quartet

rugpjūčio 24 19:00
ICH TROJE
Rafał Jackiewicz Orchestra

rugpjūčio 25 18:00
festivalio uždarymas
Aktorių trio

Bilietus platina

kakava.lt

Renginį globoja
Vilniaus rajono savivaldybės
meras **Robert Duchnevič**

Festivalio koncertus
organizuoja:

KUPNO

Kupię las. Rozliczam się od razu. Tel. +370 686 03 070

Sprzedajcie las drogo i bez pośredników.

Tel. +370 659 57 721

USŁUGI

Pomagam i doradzam w sprzedaży bądź wynajęciu domu, mieszkania lub ziemi.

Tel. +370 645 444 47

Wykonujemy prace wysokiej jakości i w terminie: architektura krajozrazu, układanie kostki brukowej. Doświadczenie 10 lat. Wilno,

tel. +370 684 30 018

SPRZEDAŻ

Sprzedam kamienie polne. Materiał może służyć do budowy ogrodzeń, alejek, tarasów, palenisk,

kwietników, na podmurówkę i in. Załadunek oraz transport we własnym zakresie. Cena 20 euro/tona. Tel. 8 600 18 083 (Leon)

Zatrudnimy ślusarza (mechanika)

- wynagrodzenie od 800 euro
- miejsce pracy: Wilno, Birbynių g. 4A
- obowiązki: remont samochodów

Informacja:

+370 685 040 80

info@klion.lt

Uprzejmie zapraszamy na Dni Kultury Polskiej na Laudzie i Żmudzi – XXII Festyn Kultury Polskiej „Znad Issy” 20-21 lipca 2024 r. w Pacunelach i Kiejdanach

W programie:

20 lipca, sobota – Pacunele, starostwo Skėmiai, rejon radziwiliski

14.00 – 15.00 Msza Św. w kościele św. Jana Chrzciciela w Pacunelach;

15.00 – 15.30 Korowód zespołów do parku;

15.30 – 18.00 Koncert w parku;

18.00 – 24.00 Wieczór integracyjny w parku.

21 lipca, niedziela – Kiejdany

10.00 – 11.00 Msza św. w kościele św. Józefa w Kiejdanach;

11.00 – 11.45 Występy zespołów w kościele;

12.00 – 13.30 Spotkanie literackie w Centrum Wielokulturowym (Senoji rinka 12);

(Wiktor Golubski, Piotr Kaszubowski, Barbara Orłowski, Zdzisław Zembrzycki, Barbara Sitek-Wyrembek, Ewa Krysiwicz, Irena Duchowska).

Wystąpią zespoły: „Suwalskie Starszaki” (kier. Maria Jolanta Lauryn, Suwałki), Męski Zespół Estradowy „Camerton” (kier. Stanisław Klusik, Oplole), „Pogranicze” (kier. Józef Murawski, Szypliszki), Reprezentacyjny Chór Oddziału Warmińsko-Mazurskiego Stowarzyszenia Wspólnota Polska „Ojczyzna” (kier. Ryszard Zabłotny, Węgorzewo), „My z Łomży” 18-go Łomżyńskiego Pułku Logistycznego (kier. Sławomir Maliszewski, Łomża), „Barwy Podwileńskie” (kier. Lucyna Wołk, Ławaryszki), „Optymiści” (kier. Józefa Gulbicka, Niemenczyn), „Mickunianka” (kier. Halina Tomaszewicz, Mickuny), „Tumielanka” (kier. Skaidrūnė Baliūnaitė, Wisaginia), „Lanwarowianka” (kier. Walentyna Trusewicz, Landwarów), Zespół Wokalny „Jezioranka” i „Lalusie” (kier. Jarosław Hajdukiewicz, Pikieliszki), „Marzenie” (kier. Jejena Taujinskiene, Nowe Święciany), „Kotwica” (kier. Andrzej Rymkiewicz, Kowno), „Issa” (kier. Waleria Wansewicz, Kiejdany); ZT „Grandinėlė” i „Linās” (kier. Zita Rimkuvienė, Poniewież).

Partnerzy: Starostwo Skėmiai, Kiejdańskie Centrum Wielokulturowe, Parafie św. Józefa w Kiejdanach i św. Jana Chrzciciela w Pacunelach, Wspólnota Pacunel.

Przedsięwzięcie jest dofinansowane ze środków Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Wilnie i Wileńskiego Rejonowego Oddziału ZPL.

Wstęp wolny.

Inf.: +370 687 76689, kiejdany.org@gmail.com

Zakaz komórek we włoskich szkołach

W szkołach podstawowych i w gimnazjach we Włoszech będzie od najbliższego roku szkolnego obowiązywał zakaz używania w klasie telefonów komórkowych, także w celach dydaktycznych. Rozporządzenie w tej sprawie podpisał minister oświaty Giuseppe Valditara, o czym poinformował w ubiegłą środę. „Podpisałem okólnik, który zakazuje od nowego roku szkolnego korzystania z telefonów komórkowych w jakimkolwiek celu, także dydaktycznym” — oświadczył w Rzymie szef resortu, cytowany przez Anę. Dodał następnie: „Uważam, że z telefonem nie ma dobrej dydaktyki”.

Fot. Freepik.com

Kąpiele w piasku zyskują na popularności

Wakacje wielu z nas kojarzą się z wypoczynkiem na piaszczystej plaży. Niektórzy jednak w rozgrzanym piasku szukają rozwiązania swoich problemów zdrowotnych. Psammoterapia, bo tak nazywają się lecznicze kąpiele w piasku, zyskuje na popularności. Takie kąpiele w piasku uważa się za praktykę z czasów starożytnych. Mają one leczyć reumatoidalne zapalenie stawów, nadciśnienie oraz wiele inne dolegliwości. Przez długi czas niemal zapomniane, kąpiele piaskowe stają się znów popularne m.in. w Afryce, ale także Japonii i Chinach.

Zasady kąpieli piaskowych są proste: należy przykryć ciało rozgrzanym piaskiem i pozostać tak do czasu, aż całe ciało się spoci, a następnie wziąć prysznic i — optymalnie — masaż. Podczas upałów powierzchnia piasku nagrzewa się do temperatur zbyt wysokich dla ludzkiej skóry, jednak pod wierzchnią warstwą piasek utrzymuje optymalne 40-50 st. Celsjusza.

Darmowe noclegi dla turystów na słynnej wyspie

Fundacja CMSB, działająca na rzecz promocji szlaku wędrownego Santa Barbara na Sardynii, postanowiła wyjść z inicjatywą, której celem jest zachęcenie młodych ludzi do odwiedzania tej części włoskiej wyspy. Fundacja zobowiązuje się do pokrycia kosztów trzech noclegów każdej osoby poniżej 35 lat, która zdecyduje się na wędrowkę szlakiem Santa Barbara. Pierwsza część programu dobiegła końca, ponownie ruszy on od 15 września i potrwa do końca grudnia. „Jeśli masz poniżej 35 lat i chcesz się wybrać na niesamowitą wycieczkę bez wydawania pieniędzy, ta propozycja jest dla ciebie” — zapewniono.

Fot. Wikipedia.org

Fotomigawka

Fan postaci Jokera z komiksów lub filmów Fot. Marian Paluszkiwicz